

Volkan Aydemir:
Azərbaycan
Prezidenti bütün dünya
ictimaiyyətinə zamanəsini
qabaqlayan lider
olduğunu bir daha göstərdi

2

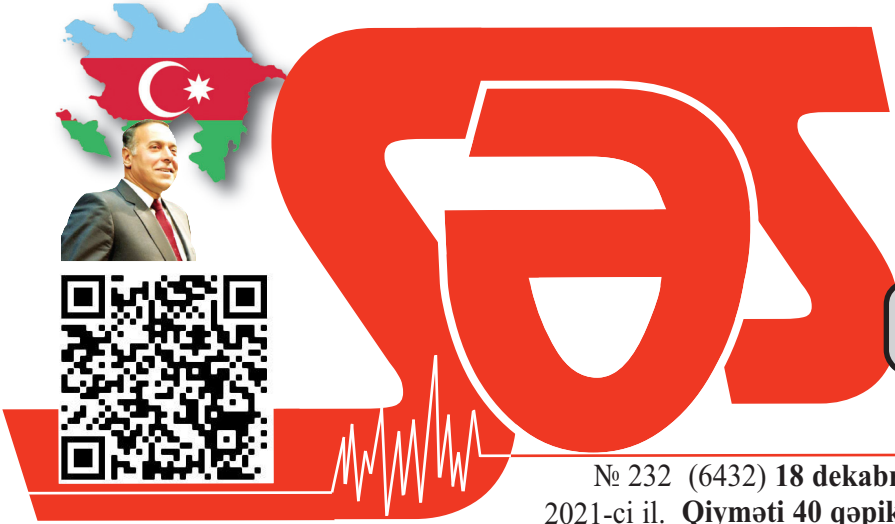
Zəfərlərlə dolu Azərbaycan

6

Olimpiya Hərəkatı!

Azərbaycanda Olimpiya Hərəkatının inkişafı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır. Belə ki, 1997-ci ildən Milli Olimpiya Komitəsinə Cənab İlham Əliyev Sədr seçildəndən sonra Azərbaycanda Olimpiya Hərəkatı vüsət almağa başladı.

Əmək haqlarının artırılması əhəlinin sosial vəziyyətinə necə təsir edəcək?

Ölkəmizdə vətəndaş rifahının təminatı istiqamətində islahatların növbəti mərhələsinə artıq start verildi. Prezident İlham Əliyevin bu gün imzaladığı yeni Sərəncamla minimum aylıq əməkhaqqının məbləği artırılaraq 250 manatdan 300 manata çatdırılıb. Sərəncam 1 yanvar 2022-ci ildən tətbiq ediləcək. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən sahələrdə çalışan işçilərin maaşlarının minimum məbləği də bu Sərəncama uyğunlaşdırılacaq. Minimum əməkhaqqının artımı vahid tarif cədvəlinin (VTC) bütün...

"Sistemləşmədən sonra jurnalistlərə daha çox güzəştə bağlı layihələrlə çıxış edə bilərik"

"Media haqqında" qanun layihəsi jurnalistlər və media subyektləri üçün güzəşt və imtiyazların tətbiq olunmasını nəzərdə tutur. "İki sahil" xəbər verir ki, bunu Medianın İnkişafı Agentliyinin (MEDİA) İcraçı direktoru Əhməd İsmayilov Milli Məclisin İnsan hüquqları...

6

"Əmək haqlarının artırılması əhəlinin sosial rifahını yaxşılaşdıracaq"

"Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2022-ci ilin yanvarın 1-dən ölkəmizdə minimum əmək haqqının 300 manata çatdırılması, həm də vahid tarif cədvəli üzrə işləyənlərin əmək...

Mediannın inkişafına təkan verəcək növbəti qanun

Son illərdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi və təşəbbüsü ilə ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni həyatın bütün sahələrində islahatlar gedir. Və bu gün mətbuat sahəsində geniş islahatlara başlanılması və bu islahatların davamı olaraq "Media haqqında" qanun layihəsinin hazırlanıb, geniş müzakirəyə çıxarılması bir daha dövlətin medianın inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğısının göstəricisidir.

12

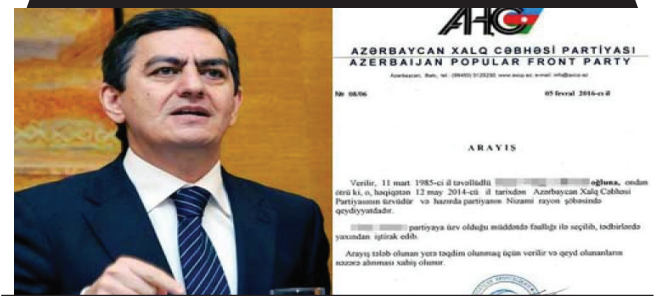
İnsanlar niyə sosial mediadan asılıdır?

16

"Sosial media günümüzün reallığıdır. Artıq ondan qurtuluş yoxdur". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında media eksperti Azər Həsərat bildirib. Onun sözlərinə görə, üstəlik də təəssüflə qeyd etməliyik ki, bu, insanlar arasında asılılığa çevrilib: "Əslində isə bu asılılıq da təsadüfi deyil.

Əli Kərimli və Avropanın potensial "siyasi mühacirləri"

Görünür, radikal müxalifətin, xüsusilə AXCP-nin pulqabısı boşalıb və bundan məlumatlı olan Qərbin məlum dairələri dərhal Azərbaycana qarşı təzyiqlərini...

Beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycanın "peyvənd millətçiliyi"yə qarşı təşəbbüslərini dəstəkləyir

7

Beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin COVID-19 pandemiyasına, peyvənd millətçiliyinə qarşı global mübarizəsini...

Azərbaycanda övladlığa götürmə qaydası dəyişir

16

Azərbaycanda övladlığa götürmə qaydasına dəyişiklik təklif edilir.

Azərbaycanla Rusiya arasında ikitərəfli münasibətlər bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Baş nazirinin müavini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 17-də Rusiya Federasiyasının Baş nazirinin müavini Aleksey Overçuku qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycanla Rusiya Federasiyası arasında ikitərəfli münasibətlərin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı. Ticarət dövriyyəsinin artdığı xüsusi qeyd olundu. İqtisadi əməkdaşlığın daha da genişlənməsi üçün yaxşı potensialın olduğu bildirildi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin Soçi görüşü məmnunluqla xatırlandı.

Aleksey Overçukun səfərinin iqtisadi sahədə əməkdaşlıq üzrə

ilin yekunlarının müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığı vurğulandı. Söhbət zamanı Rusiya-Azərbaycan-Ermənistan Baş nazirlərinin müavinləri səviyyəsində üçtərəfli komissiyanın fəaliyyətinə toxunuldu, kommunikasiyaların açılması və digər məsələlər müzakirə olundu. Görüşdə Azərbaycanla Rusiya arasında əlaqələrin inkişaf perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Volkan Aydemir: Azərbaycan Prezidenti bütün dünya ictimaiyyətinə zəmanəsini qabaqlayan lider olduğunu bir daha göstərdi

Brüsseldə keçirilən görüşlərdən sonra etdiyi açıqlama ilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bizə və bütün dünya ictimaiyyətinə zəmanəsini çox qabaqlayan lider olduğunu bir daha göstərdi. Azərbaycan Prezidenti verdiyi açıqlamalarda bölgədə sülhün bərqərar olmasının regionun inkişafına əhəmiyyətli təsir edəcəyini vurğulayıb. Prezident İlham Əliyevin çıxışında toxunduğu investisiya layihələri, açılacaq kommersiya-nəqliyyat marşrutları kimi bir çox mövzular, ilk növbədə region ölkələrinin inkişafına töhfə verəcək başlıca amillərdir.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Türkiyənin "Kocaali Derince" Azərbaycan Evi dərnəyinin rəhbəri Volkan Aydemir bildirib.

Azərbaycan Prezidentinin Brüssel səfərinə qalib tərəf olaraq qatılmasının əhəmiyyətini vurğulayan V.Aydemir deyib: "Azərbaycan qalib tərəf olmasına baxmayaraq hər zaman kimi humanist çıxışları ilə seçildi. Azərbaycanın tutduğu diplomatik yoldan dönməməsi, verilən sözləri tutması isə yalnız Avropa İttifaqı ölkələri üçün deyil bütün dünyada etibarlı tərəfdaş olduğunun nümayişidir. Hər zaman sülh tərəfdarı olan Azərbaycan Cənubi Qafqaza iqtisadi və sosial sülhü gətirməyə çalışan uzaqgörən lideri ilə eyni tutumunu göstərdi. Daima quruculuq siyasəti ilə seçilən Azərbaycan Vətən müharibəsindən sonra da humanist siyasi xətti davam etdirməkdir. Prezident İlham Əliyevin Zəngəzur və Laçın dəhlizləri

ilə bağlı fikirləri isə çox məntiqli olduğu qədər, həm də uzun illər davam edən qarşıdurmadan sonra bölgədə insanların sülhində yaşamağa yenidən alışmasının ən gözəl üsuludur. Ümid edirəm ki, bu səfərdən sonra erməni tərəfi nəhayət ağıllı ilə hərəkət edərək Azərbaycan Prezidentinin dünya mətbuatı qarşısında təkrarladığı "3+3" formatı və regional sülh çağırışına müsbət cavab verəcək".

Almaniya xəbər agentliyi: Avropa İttifaqı Ermənistanla və Azərbaycana dəstək vəd edir

finanzen.net

WKN/SIN oder Name

BRÜSSEL (dpa-AFX) - Die EU hat bei einem Spitzentreffen in Brüssel den verfeindeten Südkaukasusrepubliken Armenien und Aserbaidschan in ihrem Konflikt um die Region Berg-Karabach Unterstützung zugesichert. Der armenische Regierungschef Nikol Paschinjan und der aserbaidschanische Präsident İlham Aliyev erhielten bei einem gemeinsamen Gespräch Zusagen, dass die EU etwa bei der Minenräumung in der Region sowie den von dem Konflikt betroffenen Menschen helfe. Eine Expertengruppe der EU solle außerdem bei Problemen der Grenzziehung technische Unterstützung leisten, hieß es.

Geplant ist auch eine Wiederherstellung der Eisenbahnverbindung zwischen beiden Ländern. Ziele seien vertrauensbildende Schritte und ein haltbarer Frieden in der Region, sagte EU-Ratspräsident Charles Michel, der Aliyev und Paschinjan am späten Dienstagabend zusammengebracht hatte. Aliyev und Paschinjan hielten sich auch am Mittwoch zum Gipfel der Östlichen Partnerschaft in Brüssel auf.

Zuvor hatten sich die beiden Politiker stets auf Vermittlung des russischen Präsidenten Wladimir Putin getroffen. Putin hatte im Krieg zwischen den Ex-Sowjetrepubliken 2020 einen Waffenstillstand ausgehandelt. Zu Russlands Rolle bei der Konfliktlösung gab es in Michels

Almaniyanın "dpa" xəbər agentliyi tərəfindən "Avropa İttifaqı Ermənistanla və Azərbaycana dəstək vəd edir" sərlövhlili məqalə dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Brüsseldə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan ilə keçirilən yüksək səviyyəli görüşdə Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz respublikaları olan Ermənistanla və Azərbaycana Qarabağla bağlı məsələdə dəstək verəcəyi bildirilib. Həmçinin AI tərəfindən regionda minaların təmizlənməsi prosesində bu ölkələrə yardım ediləcəyi, habelə münaqişədən zərər çəkmiş insanlara kömək göstəriləcəyi diqqətə çatdırılıb. Bundan əlavə, AI-nin təsis edəcəyi ekspertlər qrupunun sərhədlərin

müəyyən olunması ilə bağlı problemlərə texniki dəstək göstərməsi nəzərdə tutulub.

Məqalədə qeyd olunur ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında dəmir yolu əlaqəsinin bərpası da planlaşdırılır. Vurğulanır ki, AI Şurasının Prezidenti Şarl Mişel Prezident İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan ilə keçirdiyi görüşdə əsas məqsədin etimadın yaradılması istiqamətində atılacaq addımlar və regionda davamlı sülhün əldə edilməsi olduğunu bildirib.

Yazıda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Brüsseldə keçirilmiş görüşdən əvvəl ötən ayın sonlarında Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin vasitəçiliyi ilə Soçidə bir araya gəldikləri vurğulanır.

Həmçinin qeyd olunub ki, ötən ilin payızında baş verən müharibə nəticəsində Azərbaycan Qarabağı azad edib.

Zəfərlərlə dolu Azərbaycan Olimpiya Hərəkəti!

Azərbaycanda Olimpiya Hərəkətinin inkişafı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır. Belə ki, 1997-ci ildən Milli Olimpiya Komitəsinə Cənab İlham Əliyev Sədr seçildəndən sonra Azərbaycanda Olimpiya Hərəkəti vüsət almağa başladı. Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) onlayn formatda keçirilən VIII hesabat-seçki Baş Məclisində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yenidən Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidenti seçilib. Prezident İlham Əliyev çıxışlarının birində belə deyib: "1997-ci ildə Azərbaycan idman ictimaiyyəti bu etimadı mənə göstərib. Hesab edirəm ki, mən bu şərəfli missiyamı bu günə qədər icra edirəm. Baxmayaraq ki, o vaxtdan altı il sonra mən ölkə Prezidenti seçilmişəm. Əlbəttə ki, mənim məsuliyyətim böyük dərəcədə artıb. Ancaq Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti kimi mən çalışıram ki, idmanın inkişafı ilə bağlı bütün məsələlərə diqqət yetirim".

Ilham Əliyevin yenidən Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidenti seçilməsi yeni-yeni uğurlar üçün böyük stimül olacaq

Cənab İlham Əliyevin Milli Olimpiya Komitəsinə Sədrlik etdiyi bu illər ərzində Milli Olimpiya Komitəsinin təşkilatı və quruculuq işləri bir an belə səngimədi. Azərbaycanın hər bir yerində yeni və müasir idman komplekslərinin tikintisinə başlandı. Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsi başqa Olimpiya komitələri üçün örnək oldu. Belə ki, Ulu Öndər tərəfindən Atlanta Oyunlarına hazırlıq haqqında sərəncamın imzalanması, hazırlığın daim dövlət nəzarəti altında saxlanması, idmançılara dövlət tərəfindən diqqət və qayğının gücləndirilməsi öz bəhrəsini vermiş oldu. Azərbaycan Atlantada 23 idmançı ilə təmsil olundu, bir gümüş medal qazanıldı. Azərbaycan Olimpiya ölkəsinə çevrildi. Həmin zamanda Azərbaycanda idman və olimpiya hərəkətinin inkişafında da böyük canlanma diqqətdən yayınmayıb. 1998-ci ildə respublikamız ilk dəfə Qış Olimpiya oyunlarında iştirak edib. Yaponiyanın Naqano şəhərində keçirilən XVIII Qış Olimpiya oyunlarında respublikamız 5 nəfər idmançı ilə dörd yarışda təmsil olunub. 2000-ci ildə Sidney Olimpiyadasında Azərbaycan idmançıları 2 qızıl, 1 bürünc medal qazandı. Azərbaycan komanda hesabına 199 ölkə arasında 34-cü, Avropa ölkələri arasında isə 23-cü oldu. Bu ölkənin Olimpiya hərəkəti tarixində ən böyük uğuru idi.

Qısa bir müddətdə Milli Olimpiya Komitəsinin 1998-ci ildən başlayaraq, idmanın maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, beynəlxalq standartlara cavab verən müasir idman qurğularının yaradılması istiqamətində apardığı layihələrin artıq ilk nümunələri tamamlanaraq idman ictimaiyyətinə təqdim edildi. Bakıda ilk Olimpiya Kompleksi və Milli Olimpiya Komitəsinin yeni inzibati binası istifadəyə verildi. Yeni idman qurğularının tikintisi nəinki paytaxtda, eləcə də ölkəmizin bütün regionlarında geniş vüsət aldı. Bu layihələr ölkədə idmanın kütləviliyinin artırılması, regional səviyyəli yarışların keçirilməsində paytaxtdan kənar məşğul olan gənc idmançıların müasir idman qurğularından istifadədən zövq alması üçün gözəl imkanlar yaradır. 2002-ci ildə Azərbaycan ikinci dəfə Qış Olimpiya Oyunlarının iştirakçısı oldu. ABŞ-in Soit Leyk Siti şəhərində keçirilən bu oyunlarda idmançılarımız 3 yarışda iştirak etdilər. 2004-cü ilin avqustunda Afinada keçirilən Olimpiya Oyunlarında, idman tariximizdə ilk dəfə olaraq, 5 medal qazandı. Çin

de keçirilən Yeniyyətələri Olimpiya Oyunlarında Azərbaycan gənc atletləri beşi qızıl olmaqla 12 medal qazanaraq, 200-ə yaxın iştirakçı arasında 10-cu yeri tutmuşdur. Bütün bunlar Cənab İlham Əliyevin təşkilatçılıq fəaliyyətinin uğurlu nəticələridir.

Prezident Cənab İlham Əliyevin həm ölkə idmanına, həm də ümumiyyətlə beynəlxalq Olimpiya Hərəkətinin inkişafı üçün verdiyi töhfələr diqqətdən yayınmır. 2004-cü ilin aprel ayında Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə Olimpiya Hərəkətində göstərdiyi görkəmli xidmətlərinə görə təşkilatın ən yüksək mükafatını - "Olimpiya Ordeni"ni təqdim edir. Bu, Cənab Prezidentin böyük səylərinin yüksək səmərə verdiyinin, ölkəmizin nəzərəcarpan nailiyyətlər əldə etdiyinin beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən tanınması deməkdir.

"İDMAN DOSTLUĞU MÖHKƏMLƏNDİRƏN, XALQLARARASI MÜNASİBƏTLƏRİ GÜCLƏNDİRƏN ÖNƏMLİ BİR AMİLDİR"

Artıq MOK beynəlxalq miqyasda böyük nüfuz qazanıb, fəaliyyəti və əldə etdiyi nailiyyətlərlə seçilib. Yeni idman qurğularının ölkəmizdə olması beynəlxalq səviyyəli yarışların təşkili üçün də lazımı şəraiti təmin edir. Odur ki, 1999-cu ildən başlayaraq, beynəlxalq idman tədbirlərini ölkəmizdə təşkil etmək bir ənənə halını almışdır. Ötən dövr ərzində Azərbaycanda təşkil edilmiş beynəlxalq səviyyəli yarışların sayı artıq yüzlərlə ölçülür və ilbəil artır. Azərbaycanda keçirilən Avropa və dünya çempionatları da buna nümunədir. Belə ki, müxtəlif beynəlxalq yarışlar, bədii gimnastika, taekvando, güleş, boks, karate və s. bu kimi Olimpiya növlərinə daxil olan idman yarışları, məhz Azərbaycanda keçirilib. Əlbəttə ki, son illərdə Azərbaycanın dünyada ən sürətli tempərlə inkişaf edən ölkəyə çevrilməsi də buna imkan yaradıb. Bakıda və bütövlükdə, Azərbaycanda idman infrastrukturunun yaradılması istiqamətində böyük işlər görülüb.

Birinci Avropa Oyunlarının Bakıda keçirilməsi də elə ölkəmizə Avropa Olimpiya Komitəsinin inamı idi. Avropa Olimpiya Komitəsinin Baş Məclisində 2015-ci ildə Birinci Avropa Oyunlarının Azərbaycanda keçirilməsi haqqında qərar qəbul edilməsi, ilk oyunların Bakıda keçirilməsi böyük nailiyyət idi. Bu cür oyunları ilk dəfə təşkil etmək Azərbaycan üçün şərəfli olduğu qədər də məsuliyyətlidir. İlk Avropa Oyunlarında 49 ölkədən 6000-dən artıq atlet idmanın 20 növündə mübarizə apardı. Yarışlar Bakıda 21 idman obyektində keçirildi. Təbii ki, bütün bunlarla yanaşı, Azərbaycan 42-ci Ümumdünya Şahmat Olimpiadası, 17 yaşadək futbolçular arasında Avropa çempionatı, Bədii Gimnastika üzrə Dünya Kuboku, "Formula-1" kimi mötəbər yarışlara uğurla ev sahibliyi etdi və özünü dünyada idman ölkəsi olaraq tanıdı. IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının uğuru, idmançılarımızın inahılmaz qələbələri bunun daha bir parlaq nümayişi oldu. Azərbaycan 75 qızıl medalla birinci yeri qazandı. İdman arenalarında Azərbaycanın Dövlət Himninin 75 dəfə səslənməsi, təbii ki, böyük qürurdur. Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, "Bu Oyunların keçirilməsi həm ölkəmizin potensialını, həm bizim siyasətimizi, həm də imkanlarımızı göstərir. Çünki bu Oyunlar, sadəcə olaraq, idman yarışları deyil. İdman dostluğu möhkəmləndirən, xalqlararası münasibətləri gücləndirən önəmli bir amildir. Bir şəhərdə cəmi iki il ərzində həm Avropa, həm İslam oyunlarının keçirilməsi bizim sivilizasiyalararası dialoqa da verdiyimiz növbəti töhfə kimi qəbul edilməlidir".

75 qızıl, 75 gümüş və 4 bürünc medal qazanan Azərbaycan idmançıları yarış 67-ci, medalın sayına görə 31-ci sıradə tamamladılar.

"İDMANIN İNKİŞAFI XALQIN SAĞLAMLIĞIDIR VƏ AZƏRBAYCAN XALQI SAĞLAM OLMALIDIR"

Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin hər bir idmançı və məşqçinin MOK, Gənclər və İdman Nazirliyi tərəfindən təqəüdlərlə təmin etməsi də ölkəmizdə Olimpiya Hərəkətinə müsbət təsir edən amillər sırasındadır. MOK Azərbaycanda idmanın və Respublika Olimpiya Hərəkətinin inkişafına xüsusi qayğı göstərir. İdman sahəsinə ayrılan diqqət və göstərilən qayğı gənclərin bu sahəyə olan marağını artırır. Kütləvi olaraq bu sahəyə axın var. Bu gün Azərbaycanda bir çox müasir Olimpiya idman qurğuları tikilib istifadəyə verilib. Azərbaycanın bölgələrində onlarla müasir Olimpiya İdman Kompleksi tikilib. Bakıda isə ən müasir idman infrastrukturunu mövcuddur. 70 min tamaşaçı yeri olan Olimpiya Stadionunu, Milli Gimnastika Arenası, Su İdmanı Sarayı və Bakı Atıcılıq Mərkəz və s. müasir idman qurğularıdır. "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyasının hazırlanması barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamda, Azərbaycan gənclərini sağlam və fəal həyat tərzinə təşviq etmək və onların cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin etmək məqsədi ilə 2013-2023-cü illəri əhatə edən İnkişaf Strategiyası həyata keçirilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində vurğulayıb ki, idmanın kütləviliyini təmin edərək biz xalqımızın sağlamlığını qoruyacağıq və bizim gənclərimiz, gənc nəsillər sağlam olacaq - həm fiziki cəhətdən, həm mənəvi baxımdan: "Çünki fiziki cəhətdən güclü insan adətən öz gücündən yalnız çətin məqamda istifadə etməlidir. Güclü insanda özünə əminlik var. Fiziki cəhətdən güclü insan heç vaxt ondan zəif insana qarşı zor tətbiq etməməlidir. Ancaq özünü, öz yaxınlarını, öz torpağını qoruyubdur. Ona görə idmanın inkişafı, sadəcə olaraq, idman nəticələri əldə etmək üçün vasitə deyil, idmanın inkişafı xalqın sağlamlığıdır və Azərbaycan xalqı sağlam olmalıdır".

Zümrüd BAYRAMOVA

XVI YAY PARALİMPIYA OYUNLARI AZƏRBAYCANIN İDMAN TARİXİNDƏ YENİ HADİSƏYƏ ÇEVİLDİ

2019-cu ilin iyul ayında Bakıda təşkil olunmuş XV Avropa Gənclər Yay Olimpiya Festivalı gələcəyin idman ulduzlarının növbəti zəfər meydanı oldu. 48 ölkəni təmsil edən 3600-dən çox idmançı qalib adı uğrunda mübarizə apardı. Azərbaycan komandası Avropanın Rusiya, Böyük Britaniya və Türkiyə istisna olmaqla, bütün ölkələrini, o cümlədən Fransa, Almaniya, İtaliya, Ukrayna, İspaniya, Çexiya, Hollandiya, Belarus, İsveçrə, Avstriya və başqalarını qabaqlayaraq, festivalda 23 medal qazanmış və ümumi komanda hesabında 4-cü olmuşdur. Tokio-2020 Yay Olimpiya Oyunları bütün dünyada tüğyan edən koronavirus pandemiyası səbəbindən 2021-ci ilin yayında keçirildi. Tokio-2020 XXXII Yay Olimpiya Oyunlarının

Əmək haqlarının artırılması əhalinin sosial vəziyyətinə necə təsir edəcək?

Ölkəmizdə vətəndaş rifahının təminatı istiqamətində islahatların növbəti mərhələsinə artıq start verildi. Prezident İlham Əliyevin bu gün imzaladığı yeni Sərəncamla minimum aylıq əməkhaqqının məbləği artırılaraq 250 manatdan 300 manata çatdırılıb. Sərəncam 1 yanvar 2022-ci ildən tətbiq ediləcək. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən sahələrdə çalışan işçilərin maaşlarının minimum məbləğləri də bu Sərəncama uyğunlaşdırılacaq. Minimum əməkhaqqının artımı vahid tarif cədvəlinin (VTC) bütün pillələri üzrə artımlara imkan verəcək.

Ümumilikdə minimum əməkhaqqı və VTC üzrə işləyənlərin əməkhaqqının artımı 800 min nəfərə şamil olunacaq. Dövlət sektoru üzrə 400 min, özəl sektor üzrə 400 min işçinin mövcud əməkhaqları yanvar ayından artacaq.

Minimum əməkhaqqı artımı üçün illik əlavə maliyyə xərci 460 milyon manat təşkil edir. Dövlət büdcəsinin artan imkanlarından sosial məqsədli ödənişlər üçün istifadə edilir. Məlum olduğu kimi, gələn ilin dövlət büdcəsi indiyə qədərki ən yüksək məbləği ehtiva edir. Dövlət büdcəsindəki bu artım isə özünü bütün sahələrdə, o cümlədən əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsində göstərir.

Bu artım son 3 ildə sosial sahədə inqilabi xarakter alan, bütün istiqamətlər üzrə sosial ödənişlərdə ciddi artımları təmin edən islahatların davamıdır. Dövlət başçısının Sərəncamları ilə minimum əməkhaqqında mütemadi artımlar davamlı xarakter alıb. Son 3 ildə mühüm irəliləyiş olaraq ölkəmizdə minimum aylıq əməkhaqqı 2,3 dəfə artırılaraq 130 manatdan 300 manata çatdırılıb. Minimum əməkhaqqı artımı əhalinin gəlirlərində artımı təmin etməklə, əmək bazarındakı proseslərə müsbət təsir edir, xüsusilə işçi qüvvəsinin rəqabət qabiliyyətinin, əmək məhsuldarlığının artmasını, eyni zamanda əməyin leqallaşdırılmasını stimullaşdırır.

Bu artım həm də dünyada baş verən pandemiya səbəbindən yaranmış iqtisadi maliyyə böhranı şəraitində xüsusilə vacibdir. Məlum olduğu kimi, son 2 ildə yaranmış global vəziyyət bütün ölkələrdə iqtisadi böhran, maliyyə çatışmazlığı, inflyasiya, milli valyutanın dəyərdən düşməsi ilə nəticələnib. Azərbaycan isə bu global iqtisadi böhrandan minimum itkilərlə çıxmağı bacarıb. Ölkəmizdə bəzi məhsullarda bahalaşma müşahidə olunsa da, ciddi inflyasiya baş vermədi, milli valyuta dəyərdən düşmədi. Bu səbəbdən əməkhaqlarının artırılması müəyyən sahələrdə yaranmış bahalaşmanı kompensasiya edə bilər və əhalinin sosial vəziyyətinin pisləşməsinin qarşısını ala bilər.

Gələn il minimum əmək haqqı 2022-ci il üçün nəzərdə tutulan yaşayış minimumunu (210 manat) da 43% üstələyəcək. Yeri gəlmişkən, həm yaşayış minimumunun, həm də minimum əməkhaqqının artırılması dolayısı ilə əhaliyə müxtəlif ödənişlərin də artmasına gətirib çıxaracaq. Belə ki, bir çox ödənişlər məhz minimum əməkhaqqının və ya yaşayış minimumunun misli ilə müəyyən edilir.

Digər tərəfdən, bu artım ölkəmizdə xalis minimum əmək haqqının xalis orta aylıq əmək haqqına olan nisbəti göstəricisinin də növbəti dəfə yüksəlməsinə imkan verəcək. Son 3 ildə həmin nisbət 2018-ci ildəki 26,5%-dən 2019-cu ildə 33,3%-ə, 2020-ci ildə 38%-ə yüksəlib, 2022-ci ildə isə təqribən 40-41% səviyyəsinə yüksələcək. Bununla da həmin nisbətə qabaqcıl beynəlxalq normalara uyğunlaşdırılması istiqamətində daha bir irəliləyişə nail olunur.

Beləliklə, minimum əməkhaqqının artması dolayı yolla həm də orta əməkhaqlarının yüksəlməsinə səbəb olacaq. İlk təhlil göstərir ki, artım faizi inflyasiya fazını xeyli üstələyir və gələn il ərzində sosial ödənişlərdə

şan, bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılmış müəllimlərin, idarəetmə və təlim fəaliyyəti ilə məşğul olan işçilərin maaşları orta hesabla 20%, gənclərin çağırışa qədərki hazırlığı rəhbərlərinin maaşları orta hesabla 40%, fiziki tərbiyə rəhbərlərinin maaşları orta hesabla 30% artırılır.

Təhsil müəssisələrində çalışanların əməkhaqqı artımı 165 min təhsil işçisinə şamil olunmaqla, onların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məqsədi daşıyır. Artımların edilməsi məqsədlə dövlət büdcəsində 273 milyon manat illik əlavə vəsait nəzərdə tutulub. Prezident İlham Əliyevin yeni Sərəncamı ilə 2022-ci ilin əvvəlindən minimum aylıq əməkhaqqının 300 manata çatdırılması ilə əlaqədar əməkhaqları Vahid Tarif Cədvəli (VTC) əsasında tənzimlənən işçilərin maaşları da bu artıma uyğun olaraq orta hesabla 20% artırılacaq.

Bu məqsədlə Nazirlər Kabineti həmin işçilərin tarif (vəzifə) maaşlarını minimum əməkhaqqı artımına uyğunlaşdırılmış şəkildə, əməyin ödənilməsinin dərəcələri üzrə artımlarla ifadə edən yeni cədvəli təsdiq edəcək. Gələn ilin əvvəlindən tətbiqinə başlanacaq həmin cədvəldə işçilərin maaşları hər bir dərəcə üzrə artırılmış məbləğlərdə əksini tapacaq. Həmçinin cədvəldə büdcədən maliyyələşdirilən müəssisə, idarə və təşkilatlarda tədris məşğələlərinin aparılmasına cəlb edilən işçilərin əməyinin saat hesabı ödənilməsi məbləğləri də artırılacaq.

Əməkhaqları VTC əsasında ödənilən işçilərin sırasına dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən sosial, elm, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, gənclər və idman, kənd təsərrüfatı, ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi, mənzil-kommunal, nəqliyyat və rabitə, məliorasiya, su təsərrüfatı və baliqçılıq sahələrində çalışanlar daxildir.

Həmçinin dövlət orqanlarında çalışan, lakin dövlət qulluqçusu olmayan işçilərin maaşları da aidiyyəti dövlət orqanlarının kateqoriyaları üzrə müvafiq intervalla artacaq. Yeni ilin 1 yanvarına qədər qüvvədə olan mövcud 19 pilləli VTC üzrə əməkhaqlarının minimal həddi 250, maksimal həddi 906 manatdır. Təsdiqlənəcək yeni cədvəldə bu göstəricilərdə minimum əməkhaqqı artımına uyğun artımlar olacaq.

Göründüyü kimi, tek bu gün verilən sərəncamlar milyonlarla vətəndaşın gəlirlərini artıracaq, sosial vəziyyətini yaxşılaşdıracaq. Sosial proqramın bununla yekunlaşmayacağı və davam edəcəyi şübhəsizdir. 2022-ci ilin sosial islahatları dövlət başçısının "Əhalinin sosial rifahının qorunması sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" 2021-ci il 16 oktyabr tarixli Sərəncamına əsasən reallaşdırılır. Yeni ildən tətbiq ediləcək bu islahatlar üçün illik əlavə 1,5 milyard manat vəsait nəzərdə tutulub. İslahatlar 2,1 milyondan çox şəxsi əhatə edəcək.

2021-ci ildə Azərbaycanın iqtisadi və sosial göstəricilərində dünya reytingdə daha yuxarı yerlərdən birini tutacağına şübhə yoxdur. Bu sərəncamlar daha bir həqiqəti ortaya qoyur. Azərbaycan öz ərazilərini işğaldan azad edilməsi üçün apardığı müharibəyə və ondan sonrakı dövrdə həmin ərazilərin bərpasına külli miqdarda vəsait xərcləyib və ildən ilə bu xərclər artacaq. Bu fonda dövlət tərəfindən əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi bir daha Prezident İlham Əliyev üçün əsas prioritetin əhalinin sosial rifahı olduğu aydın şəkildə ortaya çıxır.

Həmçinin 2022-ci il yanvarın 1-dən dövlət peşə təhsili müəssisələrində çalışan, bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəllimlərin maaşları orta hesabla 20%, gənclərin çağırışa qədərki hazırlığı rəhbərlərinin maaşları orta hesabla 40% artırılır.

Həmçinin 2022-ci il yanvarın 1-dən dövlət peşə təhsili müəssisələrində çalış-

"Əmək haqlarının artırılması əhalinin sosial rifahını yaxşılaşdıracaq"

"Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2022-ci ilin yanvarın 1-dən ölkəmizdə minimum əmək haqqının 300 manata çatdırılması, həm də vahid tarif cədvəli üzrə işləyənlərin əmək haqlarının artırılması əhalinin sosial rifahının yaxşılaşmasına

xidmət edəcəkdir. Həm də cənab Prezidentin sərəncamları ilə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatlarda çalışanların əmək haqları da yanvarın 1-dən artırılır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Azər Badamov deyib.

Onun sözlərinə görə, bu ilk növbədə Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasətin göstəricisidir: "Minimum əmək haqqının artırılması özəl strukturlarda çalışanların əmək haqlarının da artmasına öz təsirini göstərəcəkdir. Çünki, ölkədə qanunla minimum əmək haqqından aşağı əmək haqqının ödənişi qadağandır. Bu özəl sektorda minimum əmək haqqı səviyyəsində ödəniş alanların əmək haqlarının artması deməkdir". Deputat sözlərinə belə davam edib: "O cümlədən, muzzla işləyən 600 mindən çox insanın əmək haqqısının artmasına öz təsirini göstərəcəkdir. Son vaxtlar bazarlarda müəyyən malların qiymətlərindəki artımlarla bağlı cəmiyyətdə fərqli fikirlər səslənirdi. Cənab Prezidentin imzaladığı bu sərəncamlar sosial paket olaraq yanvarın 1-dən qüvvəyə minəcək və insanların gəlirlərinin artmasına, həmçinin alıcılıq qabiliyyətinin artmasına xidmət edəcəkdir".

Ayşən Vəli

"Bu Fərman dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir"

"Azərbaycan Prezidentinin "Şəhid ailəsi statusu almış şəxslərin və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması haqqında" 16 dekabr 2021-ci il tarixli Fərmanı şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə dövlət qayğısının yüksək səviyyədə olduğunu bir daha nümayiş etdirir". Bu sözləri Səs İnformasiya Agentliyinə açıqlamasında Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin üzvü Soltan Məmmədov deyib.

Onun sözlərinə görə, dövlət başçısının imzaladığı fərmana uyğun olaraq, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sifarişi əsasında tikilən və hazırda inşası davam etdirilən çoxmənzilli binalardakı istifadəsiz qalan mənzillərin satışından əldə olunan vəsait şəhid ailələri və müharibə əlillərinin, habelə Çernobil AES-də qəza ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin mənzillə və ya fərdi evlə təmin edilməsi üçün sərf ediləcək. Soltan Məmmədov qeyd edib ki, ötən müddətdə şəhid ailələrinin üzvlərinə və müharibə əlillərinə 12 minədək mənzil və fərdi ev təqdim olunub: "Prezident İlham Əliyevin bu ilin yanvarında imzaladığı Sərəncamla bu sahədə təsdiq edilən yeni proqramlar 2021-2025-ci illərdə şəhid ailələrinə 11 min mənzil və fərdi ev verilməsini nəzərdə tutur. İmzalanmış yeni Fərman bir daha göstərir ki, Azərbaycanda şəhid ailələrinin, eləcə də ölkənin ərəzi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda sağlamlığını itirmiş vətəndaşların sosial müdafiəsi dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir".

Abutel İlhamqızı

Elçin Bayramlı

Azərbaycanın 44 günlük müharibədə düşmən üzərində hərbi, daha sonra 9 noyabr və 2021-ci il 11 yanvar bəyanatları ilə diplomatik müstəvidə qazandığı qələbələr Soçi və onun ardınca isə dekabrın 14-15-də qəbul olunan Brüssel bəyanatı ilə daha da möhkəmləndi. Çünki Soçi bəyanatında əks olunanlar Azərbaycan tərəfinin daim tərəfdaş olduğu, bəyan və diktə etdiyi müddəalar, həmçinin, Brüsseldə imzalan bəyanat da mahiyyət etibarilə dövlətimizin növbəti siyasi-diplomatik qələbəsinin sənədli faktıdır.

Hərb meydanında Azərbaycanın qarşısında duruş getirə bilməyən işğalçı Ermənistan acı aqibətini anlayaraq ötən ilin noyabrında kapitulyasiya aktına imza atmışdı və elə bu ilin 11 yanvarında ölkəmizin irəli sürdüyü bütün müddəaları qəbul etmişdi. Daha doğrusu, İkinci Qarabağ müharibəsinin qalib və məğlubu arasında aparılan sülh danışıqları, götürülmüş öhdəliklərin yerinə yetirilməsi istiqamətində görülən işlərin vəziyyəti, məhz dekabrın 14-15-də Belçikada bir daha nəzərdən keçirildi. Ən maraqlı məqam isə istər Soçi, istər də Brüssel görüşündə qalib Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qarşısında Nikol Paşinyan yenə məğlub və çarəsiz göründü. Çünki həm noyabrın 26-da Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin vasitəçiliyi ilə Soçidə keçirilən üçtərəfli görüşdə olduğu kimi, Brüsseldə də şərtləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev diktə etdi. Azərbaycan Prezidenti dünya birliyinin diqqətinə çatdırdı ki, məğlub ölkə götürdüğü öhdəliyi yerinə yetirməkdən açıq-aşkar boyun qaçırır. Bu da tərəflər arasında sülh sazişinin imzalanmasını gecikdirir. Prezident İlham Əliyevin NATO baş katibi Yens Stoltenberqlə görüşündə gözlənilməli kimi, əsas diqqət Cənubi Qafqazda post-müharibə vəziyyətinə yönəldi. NATO tərəflər arasında münafiqənin bitməsinə təqdir edir. Dövlət başçımız isə bir daha bəyan etdi ki, Azərbaycan sülhə, sabitliyə və proqnozlaşdırılmaya sadıqdır. Əsas məqsəd təbii ki, regionda hər hansı yeni müharibə risklərinin minimuma endirilməsinə nail olmaqdır.

Prezident İlham Əliyev: "Üçtərəfli görüşün qərarları regionda təhlükəsizliyi artıracaq və bu nəticələri çox gözləmək lazım gəlməyəcək..."

Bəli, Brüssel görüşü bir daha sübut etdi ki, şərtləri qalib lider diktə edir və məğlub olan ölkənin rəhbəri də bu şərtlərə əməl etməlidir. Çünki 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan İkinci Vətən müharibəsi, məhz Ali Baş Komandanımız, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 30 ildə həll olunmayan qonda "DQ"nin həllinə "Dəmir yumruq" əməliyyatı ilə Güclü Azərbaycan Ordusunun rəşadətli əsgər və zabitlərin qəhrəmanlığı ilə 44 gün ərzində haqqın, ədalətin, ərazi bütövlüyümüzün bərpasına və Qarabağımıza qovuşdurdu.

İstər Soçi, istərsə də Brüssel görüşlərində bir daha sübut olundu ki, Azərbaycan Prezidenti qalib lider olaraq Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə keçirilən görüşdə də həqiqətləri açıqlayacaq və açıqladı da! Prezident müharibədən ötən bir il ərzində Azərbaycanın Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda gördüyü böyük işləri göstərərək dünyaya bəyan etdi ki, Azərbaycan, hər zaman olduğu kimi, sülh tərəfdarıdır. Öhdəliklərin yerinə yetirilməsi də bölgədə təhlükəsizliyin təminatına xid-

mət edəcək. Ancaq görünən odur ki, Ermənistan yenə də hansısa bəhanələr uydurmaqla vaxt uzadır. Yeni, Azərbaycan bu istiqamətdə nəticəyönümlü addımlar atır. Am-

müharibə istəmirik. Biz müharibədə zəfər çaldıq, biz qalibik. Bu reallığı nəzərə almaq lazımdır", - dövlət başçısı bildirib. Bölgədəki vəziyyətə toxunan Prezident İlham

Yenə də Azərbaycanın şərtləri keçərli oldu!

Soçidə keçirilən üçtərəfli görüşdə olduğu kimi, Brüsseldə də şərtləri İlham Əliyev diktə etdi

ma Ermənistan da xoş məram sərgiləməlidir.

Prezident İlham Əliyevin NATO baş katibi ilə görüşündə verdiyi əsas mesaj budur ki, biz iki ölkə arasında sülh razılaşması üzərində işləyə və düşmənçiliyə son qoya bilərik. Və Ermənistan Zəngəzur dəhlizi ətrafında manipulyasiyadan əl çəkməlidir. Azərbaycan Zəngəzur dəhlizinin hüquqi rejim nöqtəyi-nəzərindən Laçın dəhlizinin eynisi olmasını tələb edir və tamamilə haqlıdır. Çünki 10 noyabr 2020-ci il imzalanmış üçtərəfli bəyanatda açıq-aydın deyilir ki, Azərbaycan Qarabağla Ermənistan arasında əlaqə üçün təhlükəsizliyi, maneəsiz çıxışı təmin edir və Ermənistan Azərbaycanla Naxçıvan arasında əlaqələr üçün eyni maneəsiz çıxış və təhlükəsizliyi təmin etməlidir.

"Qarabağın statusu barədə hər hansı müzakirəyə dönüş yoxdur, münaqişə bitib"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İspaniyanın "El Pais" nəşrinə müsahibəsində deyib ki, Qarabağın statusu barədə hər hansı müzakirəyə dönüş yoxdur, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi bitib. Bəli, Ermənistan bunu istəyərsə də, istəməsə də Dağlıq Qarabağ münaqişəsi bitib: "Azərbaycanın mövqeyi açıq-aydındır. Biz sülh istəyirik,

Əliyev bunun nisbətən sabit olduğunu vurğulayıb: "Təəssüf ki, Ermənistan revanş cəhdlərinin qarşısını almayıb. Onlar üçün İkinci Qarabağ müharibəsində məğlubiyyət çox ağırlı, demək olar, 30 ildir ordunun məğlubedilməzliyi, onun əsgər və komandirlərinin gücünü, cəsarətini təbliğ edən ideoloji əsas və təbliğatı üçün sarsıdıcı olub. 44 günlük müharibə zamanı onların ordusu tamamilə məhv edilib".

"Biz sabitlik, proqnozlaşdırma və Ermənistan tərəfindən istənilən revanşizm cəhdləri riskinin sıfır səviyyədə olmasını istəyirik"

Qalib lider İlham Əliyevin verdiyi digər mesaj isə ondan ibarətdir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında dövlət sərhədinin təyin olunmaması ilə bağlı olub: "Keçən ilin noyabrında İkinci Qarabağ müharibəsi bitəndə həmin ərazidə iqlim şəraiti digər ərazilərdən fərqli idi. Uca dağlar və qarlı dolu bir ərazi idi. Bu ilin may ayında qar əriməyə başladı. Bu baş verən kimi Azərbaycan Ordusu dövlət sərhədinə tərəf hərəkət etməyə başladı və bu sərhədin haradan keçməsi ilə bağlı olan anlayışımıza əsasən, dövlət sərhədində mövqə tutdu. Yeni, hadisə belə olub. Əfsuslar olsun ki, Ermənistan Azərbaycanın hər hansı bir səbəb olmadan

Ermənistanın ərazisinə müdaxilə etməsi ilə bağlı iddialar irəli sürməyə başladı. Beləliklə, biz öz ərazimiz hesab etdiyimiz ərazidə dururuq" - dövlət başçısı qeyd edib.

Dövlət başçısı vurğulayıb ki, Qarabağ müharibəsinin bitməsindən sonra lap ilk günlərdən Ermənistanla sərhədlərin demarkasiyası üzərində işləməyə başlaması və delimitasiya üzrə birgə işçi qrupunu yaratması və ərazidə bütün mübahisələri masa üzərində aydınlaşdırmağı təklif etdik: "Müharibə bitəndən sonra bir ildən çox müddətdə Ermənistan tərəfindən döv-

ola biləcək hərbi potensial yaratmaq üçün bütün cəhdlərini çox yaxından izləyəcəyik. Bunun baş verdiyini görsək, təhlükəni dərhal aradan qaldıracağıq və onlar bunu bilirlər. Beynəlxalq oyunçular da bunu bilirlər. Müsbət dinamika görsək, biz, əlbəttə ki, bundan yararlanacağıq və sülhün gücləndirilməsinə öz töhfəmizi verəcəyik".

Dövlət başçısının növbəti mesajı isə Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin minalardan təmizlənməsi məsələsi oldu. Və Avropa İttifaqının bu istiqamətdə Azərbaycana texniki yardım göstərməyə hazır olduğu bildirildi. Və üçtərəfli Bəyanatda açıq-aydın deyilir ki, Azərbaycan Qarabağla Ermənistan arasında əlaqə üçün təhlükəsizliyi və maneəsiz çıxışı təmin edir və Ermənistan Azərbaycanla Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında əlaqələr üçün eyni maneəsiz çıxış və təhlükəsizliyi təmin etməlidir. Prezident İlham Əliyev NATO-nun mənzil-qərgahında Alyansın Baş katibi Yens Stoltenberq ilə birgə keçirilən mətbuat konfransında bildirmişdir bu gün Laçın dəhlizində gömrüyün olmaması ilə bağlı oldu: "Bu gün Laçın dəhlizində gömrük yoxdursa, buna görə də Zəngəzur dəhlizində də gömrük olmamalıdır. Əgər Ermənistan yük və insanlara nəzarət etmək üçün öz gömrük qurumlarından istifadədə israr etsə, onda biz Laçın dəhlizində eynisində israr edəcəyik. Bu, məntiqlidir və qərar Ermənistan tərəfindən qəbul edilməlidir. Biz hər iki variantda hazırıq, ya hər ikisində heç bir gömrüyün olmaması, ya da hər ikisində hər iki gömrüyün olması".

Beləliklə, bu gün Laçın dəhlizində gömrük yoxdur. Ona görə də Zəngəzur dəhlizində də gömrük olmamalıdır. Bu, məntiqlidir və qərar Ermənistan tərəfindən qəbul edilməlidir. Biz hər iki variantda hazırıq, ya hər ikisində heç bir gömrüyün olmaması, ya da hər ikisində gömrüyün olması...

Göründüyü kimi, bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, Prezident İlham Əliyev Soçidə imzalanmış bəyanat və ondan sonrakı növbəti Brüssel görüşü bir daha göstərdi ki, şərtləri qalib ölkə diktə edir və məğlub və aciz olan Paşinyan da anlamalıdır ki, şərtlərə əməl etmək lazımdır və həmin şərtlərə əməl etməsə, bu, ona və Ermənistanla gələcəkdə çox baha başa gələ bilər. Həmçinin şərtlərə və götürdüyü öhdəliklərə əməl etməyərək təxribatlar törətməklə, bütün dünya bir daha Ermənistanın 44 günlük Vətən müharibəsindəki məğlubiyyəti ilə barışmaqda çətinlik çəkdiyinin və buna görə də Azərbaycana qarşı təxribatlara əl atdığına şahidi oldu. Amma bu dəfə də Azərbaycanın "dəmir yumruğu"nu dadaraq yerinə otuzduruldu və Ermənistan bir daha unutmayaacağı şəkildə anladı ki, əl atdığı bütün təxribatlarının qarşısı Azərbaycan ordusu tərəfindən qətiyyətlə alınacaq. Və buna görə də zətan Paşinyan və Ermənistan yeni reallıqları qəbul etməli, eyni zamanda, həmin reallıqlarla barışmalıdır. Azərbaycan qalib ölkədir və bundan sonra diktə edən tərəf də hər zaman Azərbaycan olacaq!

Bir sözlə, həm Soçi, həm də Brüssel görüşləri bir daha təsdiq etdi ki, qalib ölkənin qalib lideri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin söylədiyi kimi: "Ermənistan istəyərsə də, istəməsə də..."

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Minimum əməkhaqqı artımı neçə yüz min nəfərə şamil olunacaq?

Minimum əmək haqqının 300 manata çatdırılması ilə bağlı Prezident Sərəncamı 800 min nəfəri əhatə edəcək. Bu barədə SİA-ya Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən məlumat verilib. Ölkəmizdə vətəndaş rifahının təminatı istiqamətində islahatların növbəti mərhələsinə başlandı. Prezident İlham Əliyevin imzaladığı yeni Sərəncamla minimum aylıq əməkhaqqının məbləği artırılaraq 250 manatdan 300 manata çatdırılır. Sərəncam 1 yanvar 2022-ci ildən tətbiq ediləcək.

Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən sahələrdə çalışan işçilərin maaşlarının minimum məbləği də bu Sərəncama uyğunlaşdırılacaq. Minimum əməkhaqqının artımı vahid tarif cədvəlinin (VTC)

bütün pillələri üzrə artımlara imkan verəcək.

Ümumilikdə minimum əməkhaqqı və VTC üzrə işləyənlərin əməkhaqqının artımı 800 min nəfərə şa-

mil olunacaq. Dövlət sektoru üzrə 400 min, özəl sektor üzrə 400 min işçinin mövcud əməkhaqları yanvar ayından artacaq.

Minimum əməkhaqqı artımı üçün illik əlavə maliyyə xərci 460 milyon manat təşkil edir. Bu artım

son üç ildə sosial sahədə inqilabi xarakter alan, bütün istiqamətlər üzrə sosial ödənişlərdə ciddi artımları təmin edən islahatların davamıdır. Dövlət başçısının Sərəncamları ilə minimum əməkhaqqında mütəmadi artımlar davamlı xarakter alıb. Son üç ildə mühüm irəliləyiş olaraq ölkəmizdə minimum aylıq əməkhaqqı 2,3 dəfə artırılaraq 130 manatdan 300 manata çatdırılıb.

Minimum əməkhaqqı artımı əhalinin gəlirlərində artımı təmin etməklə, əmək bazarında ki proselərə müsbət təsir edir, xüsusilə işçi qüvvəsinin rəqabət qabiliyyətinin, əmək məh-

suldarlığının artmasını, eyni zamanda əməyin leqallaşdırılmasını stimullaşdırır.

Gələn il minimum əmək haqqı 2022-ci il üçün nəzərdə tutulan yaşayış minimumunu (210 manat) da 43% üstələyəcək. Digər tərəfdən, bu artım ölkəmizdə xalis minimum əmək haqqının xalis orta aylıq əmək haqqına olan nisbəti göstəricisinin də növbəti dəfə yüksəlməsinə imkan verəcək. Son üç ildə həmin nisbət 2018-ci ildəki 26,5%-dən 2019-cu ildə 33,3%-ə, 2020-ci ildə 38%-ə yüksəlib, 2022-ci ildə isə təqribən 40-41% səviyyəsinə yüksələcək. Bununla da həmin nisbətin qabaqcıl beynəlxalq normalara uyğunlaşdırılması istiqamətində daha bir irəliləyişə nail olunur.

Azərbaycan tərəfindən Qoşulmama Hərəkatı adından irəli sürülmüş COVID-19 əleyhinə peyvəndlərlə bağlı qətnamə BMT Baş Assambleyasında qəbul edilib

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi pandemiya qarşı mübarizədə beynəlxalq ictimaiyyətin səfərbər edilməsi istiqamətində global liderliyi davam etdirir.

2021-ci il sentyabrın 24-də BMT Baş Assambleyasının 76-cı sessiyasında çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "peyvənd millətçiliyi"ni, varlı və kasıb ölkələr arasında peyvəndlərə əlçatanlıqla bağlı qeyri-bərabərliyi bir daha tənqid etmiş və bütün ölkələr üçün peyvəndlərdən istifadə məqsədilə bərabər imkanların təmin olunması ilə bağlı Azərbaycan tərəfindən Qoşulmama Hərəkatı adından BMT Baş Assambleyasında qətnamənin irəli sürülməyini elan etmişdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan tərəfindən Qoşulmama Hərəkatı adından irəli sürülmüş COVID-19 əleyhinə peyvəndlərə bütün ölkələrin bərabər, münasib, vaxtında və universal əlçatanlığının təmin edilməsi ilə bağlı qətnamə dekabrın 16-da BMT Baş

Assambleyasında 179 ölkənin dəstəyi ilə qəbul olunub. Bu qətnamənin qəbul edilməsi ilə beynəlxalq ictimaiyyət Prezident İlham Əliyevin COVID-19 pandemiyasına, "peyvənd millətçiliyi"ne qarşı təşəbbüslərini bir daha dəstəklədiyini nümayiş etdirdi.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin ölkədə istər təhsil, istərsə də elmin inkişafında müstəsna rolu olub. Universitetin məzunları həm təhsil, həm də çalışdıqları digər sahələrdə ölkənin ümumi inkişafına, sosial-iqtisadi və mədəni tərəqqisinə kifayət qədər sanballı töhfələr veriblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu təhsil naziri Emin Əmrullayev Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 100 illik yubileyi mərasimində jurnalistlərə

"Sistemləşmədən sonra jurnalistlərə daha çox güzəştə bağlı layihələrlə çıxış edə bilərik"

"Media haqqında" qanun layihəsi jurnalistlər və media subyektləri üçün güzəşt və imtiyazların tətbiq olunmasını nəzərdə tutur. "İki sahil" xəbər verir ki, bunu Media-nın İnkişafı Agentliyinin (MEDİA) İcraçı direktoru Əhməd İsmayilov Milli Məclisin İnsan hüquqları və Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitələrinin birgə iclasında videokonfrans formatında "Media haqqında" qanun layihəsinin ikinci oxunuşda müzakirəsi zamanı deyib.

Ə.İsmayilov bildirib ki, qanun layihəsinin məqsədi sistemləşmənin təşkilidir. "Bu sistemləşmə təşkil olunduqdan sonra daha çox güzəşt və imtiyazların verilməsi ilə bağlı layihələrlə çıxış edə bilərik. Layihədə nəzərdə

tutulmuş normalar bizə bu imkanı verir", - deyə Ə.İsmayilov bildirib.

Ə.İsmayilov vurğulayıb ki, "Media haqqında" qanun layihəsi qəbul olunduqdan sonra "Reklam haqqında" qanuna da dəyişikliklər edilə bilər: "Reklam məsələləri "Reklam haqqında" qanunla tənzimlənir. "Media haqqında" qanun qəbul olunursa, bu qanundan irəli gələn müvafiq dəyişikliklər və uyğunlaşdırma həyata keçiriləcək. Bununla bağlı məsələlər media nümayəndələri ilə müzakirə ediləcək."

Təhsil naziri: "Müəllimlik ixtisasının formatının və mənasının dəyişməsi çox vacibdir"

müsahibəsində bildirib.

Nazir universitetin əldə etdiyi uğurlardan, habelə "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində ADPU-nun ABŞ-ın Corc Vaşinqton Universiteti ilə uğurla davam edən ikili diplom proqramının əhəmiyyətindən danışdı. Həmçinin ADPU-ya tələbə qəbulunun, eləcə də universitetin məzunlarının müəllimlərin işə qəbulu imtahanlarının nəticələrinin yüksək olduğunu bildirib.

Emin Əmrullayev deyib: "Son illər istər müəllimlərin işə qəbulu müsabiqəsi, istərsə də müəllimlik ixtisasına qəbulda statis-

tik rəqəmlər artıb. MİQ vasitəsilə işə qəbul olan müəllimlərin sayı 18 min nəfərdən, təxminən 55-56 min nəfərə çatıb, yeni bu rəqəm 3 dəfə artıb. Bu da daha artıq rəqabət qabiliyyətli və keyfiyyətli müəllim seçmək imkanı yaradıb. Müəllimlik ixtisasının formatının və mənasının dəyişməsi çox vacibdir. XXI əsr müəlliminə XX əsr müəllimində olan bacarıqlarla yanaşı, əlavə bacarıqlar da tələb olunur, artıq yeni bacarıq tələbləri də var".

Nazir vurğulayıb ki, ali məktəbin məzunlarının bir qismi fəaliyyətini işğaldan azad edilmiş ərazilərdə davam etdirəcək. Bu, yeni nəslin hazırlanması baxımından vacib və ümidverici məqamdır.

Beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin COVID-19 pandemiyasına, peyvənd millətçiliyinə qarşı global mübarizəsini və təşəbbüslərini dəstəkləyir. Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi pandemiya qarşı mübarizədə beynəlxalq ictimaiyyətin səfərbər edilməsi istiqamətində global liderliyini davam etdirir.

2021-ci il sentyabrın 24-də BMT Baş Assambleyasının 76-cı sessiyasında çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "peyvənd millətçiliyi"ni, varlı və kasıb ölkələr arasında peyvəndlərə elçatanlıqla bağlı qeyri-bərabərliyi bir daha tənqid etmiş və bütün ölkələr üçün peyvəndlərdən istifadə məqsədilə bərabər imkanların təmin olunması ilə bağlı Azərbaycan tərəfindən Qoşulmama Hərəkatı adından BMT Baş Assambleyasında qətnamənin irəli sürülməsini elan etmişdir.

Azərbaycan tərəfindən Qoşulmama Hərəkatı adından irəli sürülmüş COVID-19 əleyhinə peyvəndlərə bütün ölkələrin bərabər, münasib, vaxtında və universal elçatanlığının təmin edilməsi ilə bağlı qətnamə dekabrın 16-da BMT Baş Assambleyasında 179 ölkənin dəstəyi ilə qəbul olunub. Bu gün

endirilməsi məqsədilə mühüm və praktiki tədbirlər həyata keçirir".

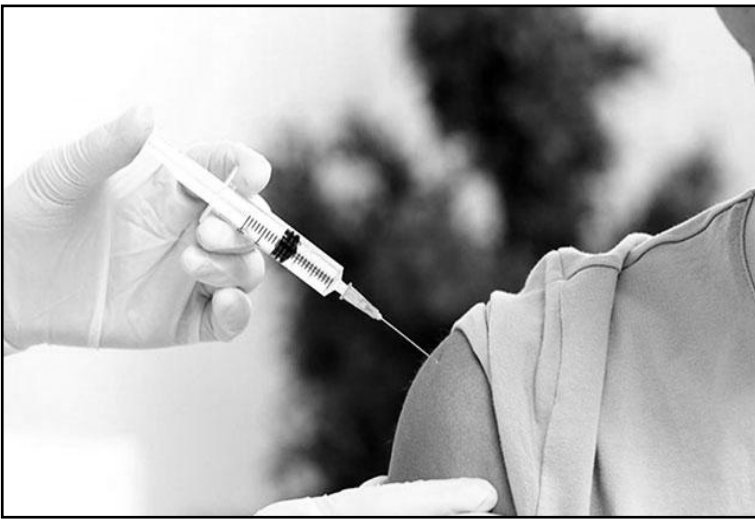
"Azərbaycan pandemiyanın öhdəsindən gəlmək üçün daha güclü global həmrəyliyin tərəfdarıdır" - deyən Cənab Prezident Qoşulmama Hərəkatının Sədri qismində Azərbaycanın bir sıra global təşəbbüslər irəli sürdüyünü diqqətə çatdırıb: "2020-ci ilin may ayında Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupu ölkələrinin COVID-19 ilə mübarizəyə həsr edilmiş xüsusi sessiyasını təşkil etmişdir. Zirvə toplantısı zamanı mən Qoşulmama Hərəkatı adından BMT Baş Assambleyasının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində koronavirusla mübarizəyə həsr edilmiş xüsusi sessiyasının keçirilməsini təklif etdim. Həmin təşəbbüs BMT-yə üzv olan 150-dən artıq dövlət tərəfindən dəstəkləndi və 2020-ci il 3-4 dekabr tarixlərində xüsusi sessiya baş tutdu". Dövlət başçısı inkişaf etmiş ölkələri və donor təşkilatlarını inkişaf et-

olan ölkələr arasında peyvəndlərə çıxışla bağlı getdikcə dərinləşən qeyri-bərabərlik narahatlıq doğurur. Belə ki, dünyada mövcud olan peyvənd dozalarının 82 faizi zəngin ölkələr tərəfindən alınmış, peyvəndlərin yalnız 0.3 faizi az gəlirli ölkələrin payına düşmüşdür.

Xatırlatmaq yerinə düşər ki, Azərbaycanın koronavirusla bağlı 30-dan çox ölkəyə humanitar və maliyyə yardımları edib, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 10 milyon ABŞ dolları məbləğində könüllü maliyyə töhfəsi ayırıb, dörd ölkəyə isə təmənnsiz olaraq 150 min doza vaksin təqdim edib.

Bildiyimiz kimi, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı "COVID-19"-la bağlı milli və beynəlxalq səviyyədə göstərdiyi ciddi səylərə görə, Azərbaycan hökumətinə dərin minnətdarlığını bildirmişdi. Azərbaycan pandemiya qarşı global səyləri səfərbər edən ilk ölkələrdən biri olub. Peyvənd millətçiliyinə qarşı ən çox mübarizə aparan,

Beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycanın "peyvənd millətçiliyi"nə qarşı təşəbbüslərini dəstəkləyir

dünya ölkələrinin əksəriyyəti özünə qapandığı dövrdə Azərbaycanın pandemiyanın öhdəsindən gəlmək üçün beynəlxalq həmrəyliyi və əməkdaşlığı təbliğ edən ilk ölkələrdəndir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev BMT Baş Assambleyasının 76-cı sessiyasının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində keçirilən illik ümumi müzakirələri zamanı videoformatda çıxışı zamanı bildirdiyi kimi, "COVID-19 pandemiyası bütün dünya üçün ciddi çətinliklər doğurmaqda davam edir. Hökumətimiz ilk günlərdən əhalinin qorunması və pandemiyanın mənfi təsirinin minimuma

məkdə olan, xüsusilə ən az inkişaf etmiş ölkələrə dəstək verməyə çalışmışdır.

AZƏRBAYCAN PANDEMİYAYA QARŞI QLOBAL SƏYLƏRİ SƏFƏRBƏR EDƏN İLK ÖLKƏLƏRDƏNDİR

Peyvəndlərin bərabər və ədalətli şəkildə paylanması məsələsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Cənab Prezidentin sözlərinə görə, davam edən "peyvənd millətçiliyi", inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə

pandemiyanın qarşısının alınması üçün real iş gören ölkələrdən biri kimi tanınıb və qəbul edilib. Azərbaycan tərəfindən Qoşulmama Hərəkatı adından irəli sürülmüş COVID-19 əleyhinə peyvəndlərə bütün ölkələrin bərabər, münasib, vaxtında və universal elçatanlığının təmin edilməsi ilə bağlı qətnamənin qəbul edilməsi ilə beynəlxalq ictimaiyyətin Prezident İlham Əliyevin COVID-19 pandemiyasına, "peyvənd millətçiliyi"nə qarşı təşəbbüslərini bir daha dəstəklədiyini nümayiş etdirmiş oldu.

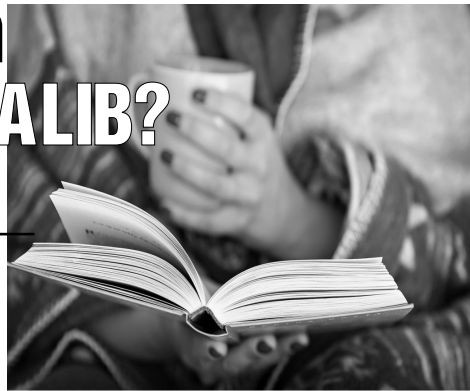
Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

İnsanların kitabə marağı NİYƏ AZALIB?

SƏBƏBLƏR açıqlandı

"Əslində bütün dünyada mətnli informasiya, yeni kağızda yayımlanan bədii, elmi əsərlərə maraq get-gedə azalır. Çünki, hər dövrün, hər zamanın öz texnologiyası olur". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında yazıçı, kulturoloq Aydın Xan Əbilov deyib.

"Vaxtilə papirus kağızında və yaxud əlyazma formasında, daha sonra kitab formasında yayımlanan ədəbiyyat, mətn, elmi əsərlər indi daha çox vizual və virtual görünüşü şəkilə yayımlanır. Vaxtilə yazıçılar şeir, poema, məsnəvi, hekayə, roman, povestlə dediyini indi kinofilmlər, teleseriallar və digər formatda görüntülü informasiya ilə əvəzlənib. Bunu da normal qarşılamaq lazımdır, eyni zamanda yeni mütaliə, oxu, yazı vərdişləri, bacarıqları yaranıb. Biz buna virtual oxu, elektron kitab, elektron mütaliə deyirik. Bu nə deməkdir? Artıq kağız daşıyıcıda tutaq ki, biz ikiotaqlı evimizdə maksimum 1000 ədəd kitabı kitabxanamızda saxlaya bilərik, ondan çox mümkün deyil. Elektron variantda, internetdə yayımlanmış hər hansı bir kitab və yaxud milyardlarla kitabı biz bir smartfonla, internetə giriş etməklə əldə edə bilərik. İstədiyimiz mətni, kitabı, əgər onun internet elektron variantı varsa dünyanın hansı yazıçısından asılı olmayaraq əldə

edə bilərik. Belə ucuz və elçatan variantların yarandığı bir vaxtda kağız kitabın get-gedə sıradan çıxmasını normal qarşılamalıyıq. Söhbət ədəbiyyatdan, elmi əsərlərdən, mətnlərdən gəlmir, orada yayım texnologiyasından və o texnologiyanın köhnəlməsindən gedir.

Biz bir kitabı çap etmək üçün çoxlu ağaclar kəsilməlidir, fabriklər işləməlidir, loqistik imkanlar olmalıdır. Lakin, elektron variantda buna heç bir ehtiyac yoxdur, orada sadəcə bir tərəf, yeni yazıçı, müəllif həmin informasiyanı yığır, nəşriyyat onu elektronlaşdırır və biz də oxucu olaraq onu oxuyuruq. Əvvəllər bu qədər imkanlar, hər kəsin əlində video, şəkil çəkmək imkanı olan smartfon qurğuları yox idi, televiziya, internet, sosial şəbəkələr bu qədər inkişaf etməmişdi. Bunların hər birinin inkişafı, yeni format olaraq geniş kütləyə çatması əlbəttə ki, kitabə böyük bir zərbə idi və kitab get-gedə zamanın arxivinə getməli idi".

Rüqəyyə Orucova

"Media haqqında" qanun layihəsi jurnalistlərə NƏ QAZANDIRACAQ?

"Bu gün yenə də parlamentin iki komissiyası ilə birlikdə media rəhbərləri və millət vəkilləri qanun layihəsinin müzakirəsi ilə bağlı onlayn toplantı keçirildi". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında "525-ci qəzet" in baş redaktoru Rəşad Məcid deyib.

Onun sözlərinə görə, ikinci dəfə idi ki, belə bir geniş müzakirə keçirilirdi: "Müzakirədə müəyyən fikirlər səsləndi. Aydındır ki, bir qrup müəyyən məqamlarla bağlı tənqidi fikirlərini bildirir. Bu gün də Media Agentliyi və Milli Televiziya və Radio Şurasının birgə bəyanatında dəmək olar ki, bu məsələlərə aydınlıq gətirilib".

Rəşad Məcid sözlərinə belə davam edib: "Bugünkü müzakirədə Milli Televiziya və Radio Şurasının sədri İsmət Abbasov tərəfindən qeyd olundu ki, həmin o platforma yayımcısı 30-cu maddəyə əlavə bir bölmə daxil edilə bilər. Burada internet televiziyası

ilə bağlı fikir yazmaq mübahisəni həll etmək mümkündür. Bu da çox müsbət qarşılandı".

"Media reyestrinin həm media subyekləri, həm jurnalistlər üçün yaradılması vaxtilə bizim Mətbuat Şurasında atdığımız addımlar, "Vahid kart" və "Sarı kart" ideyaları və bu ideyaların həyata keçirilməsidir ki, alınmamışdı. Bu qanun vasitəsilə ola bilsin ki, məsələnin reallaşdırılması mümkün olacaq. Bu, əlbəttə ki media reyestrinə düşməyən hansısa özünü jurnalist hesab edənlərin peşə fəaliyyəti ilə məşğul olmasına heç bir məhdudiyyət yaratmayacaq".

Ayşən Vəli

Qədim tarixə malik olan Azərbaycan müstəqilliyinin əldə olunması xalqımızın həyatında yadda qalan bir tarixdir. Ancaq mövcud reallıqlar və faktlar ondan ibarətdir ki, Azərbaycan demokratiya və tərəqqi yolunda, həmçinin, dövlət quruculuğu yolunda bir sıra maneələrlə qarşılaşmışdır. Erməni daşnak avantüristlərinin "böyük Ermənistan" xülyasını həyata keçirmələri ilə yalancı təbliğatları Qafqaz bölgəsində milli qırğınların başlanmasına gətirib çıxardı.

fı istiqamətində döyüşlərin getməsindən istifadə edən Andranikin quldur dəstələri Zəngəzur qəzasına basqın etdi. Əhaliyə ultimatum verərək əhali Zəngəzurdan çıxıb getməli və yaxud Erməni dövlətinin hakimiyyətini qəbul etməlidirlər. Silahsız əhali erməni quldurların ultimatumunu rədd etdi. Erməni bandaları müsəlman əhalisini bütövlükdə öldürməyə başladılar. Bu cinayətləri araşdıran Fövqəladə Tədqiqat Komissiyasının məlumatına görə, 1918-ci ilin yay-payız aylarında erməni bandaları tərəfindən Zəngəzurd

əleyhdar üçün o dərəcədə təhlükəli deyil. Lakin düşmən zahirdə səninlə oyun oynayır, ürayində isə özünün vəhşi və satqın fikirlərini daşıyarsa, belə düşmən təhlükəlidir və ona qarşı ehtiyatlı olmaq gərəkdir... Qolitsin dövründə daşnaklar inqilabçı partiya sayı-lardı. Vorontsov-Daşkov zamanında isə onun ayağını öpənlər ən qəddar əks-inqilabçı idilər. Səbəbi də bu idi ki, Vorontsov onlara vəd etmişdir ki, müharibədən sonra "Böyük Ermənistan" yaradacaqdır. Ancaq türklər Sarıqamışda qələbə çalandan sonra

2020

1992

Qafqazda gərginliyin yaranmasında Eçmiədzin katolikosluğu dayanır

Bu vəhşi qırğınlar Bakı, Naxçıvan, İrəvan, Zəngəzur və Cənubi Azərbaycan şəhərlərində davam etmişdir. "Ermənistan dövləti" yaratmaq ideyasını dəstəkləyən və onu maliyyələşdirən, əsasən, kilsələr olmuşdur və bu kilsələr içərisində daha çox fəallıq göstərən Eçmiədzin və Qandzasar idi. Alban kilsəsi olan Qandzasar öz müstəqilliyini VII əsrin əvvəllərində mehə erməni kilsəsinin hiyləgər fəaliyyəti nəticəsində itirərək, erməni kilsəsinə tabe edilmişdi. Mehə bundan sonra xristian albanların "erməniləşdirilməsi" siyasəti həyata keçirilməyə başlamış, Alban mədəniyyətinin nümunələri erməni dilinə tərcümə edilərək yerli dildə olan abidələr mehə edilib izləri tarixdən silinmişdir. Qarabağda olan beş mülkəlik mənşəcə alban olub, sonradan erməniləşməyə məruz qalmışdılar. Qarabağın 30 illik işğal zamanı da erməni Alban mədəniyyət nümunələrini erməniləşdirməyə cəhd etmişlər, ancaq torpaqlarımız azadlığına qovuşmaqla saxtakarlıqlar aradan qaldırılmış və tarixi ədalət pərpə olunmuşdur. O vaxtlar erməni millətçiliyinin mühüm mərkəzi İrəvan xanlığının ərazisində yerləşən Eçmiədzin katolikosluğu idi. İri torpaq sahələrinə malik olan və böyük gəlir götürən Eçmiədzin katolikosları təkəcə dini deyil, həm də müəyyən dərəcədə siyasi hakimiyyətə malik idilər. Uzun vaxtlar ərzində erməni kilsəsi öz yerini dəyişərək sonda Eçmiədzində mərkəzləşmişdi. Bundan sonra Azərbaycanda yaşayan ermənilər azərbaycanlılardan iri torpaq sahələri almağa başladılar. Məsələn, XVII əsrdə Apostol Foma tərəfindən azərbaycanlı iri feodal Xoca Fətəlibəy Tusinin mülkündən torpaq sahəsi alınmışdı.

0 dövrdə Şərur-Dərələyəz, Sürməli, Naxçıvan qəzalarında vəziyyət

Mehə Eçmiədzin kilsəsinin bu uzaqgö-

siyasəti Azərbaycan ərazisində "erməni torpaqlarının" yaranmasına səbəb olmuşdur. Ermənilərin ərazi iddialarının əsassız olduğunu belə bir fakt təsdiq edir ki, bu millətçilərin zorla qoparıb almaq istedikləri Şərur-Dərələyəz, Sürməli, Naxçıvan qəzalarında azərbaycanlılar əhalinin 2/3 hissəsini, Cəbrayıl, Zəngəzur, Cavanşir və Göyçə ilə yanaşı, Qazax qəzalarında isə çoxunu təşkil edirdi. Belə ki, İrəvan qəzasının özündə xalqın 46 faizini azərbaycanlılar təşkil edirdi. Erməni millətçiləri ərazi mübahisələrini zor şəraitində və eləcə də başqa dövlətlərin indiki kimi yardımına arxalanaraq həyata keçirməyə çalışırdılar.

Türk dövləti tərəfindən məğlub olmuş erməni quldur dəstəsinin başçısı Andranik Ozanyan öz ordularının qalıqları ilə qaçaraq Ermənistanda gizlənmişdir. Azərbaycan-Türk orduları 1918-ci ilin yayında Bakı ətra-

115 kənd, bütün müsəlman kəndləri dağıdılmışdır. Bu kəndlərdə 7729 nəfər azərbaycanlı, o cümlədən, 4474 qadın və uşaq öldürülmüş, 50 min adam qaçmışdır. Erməni bandaları Baqum adlı kənddə 400 nəfər qaçırmaq məscidə dolmuşdular. Ermənilər bu binanın pəncərələrindən əl bombaları atdılar və binanın hər tərəfinə od vurub yandırdılar. 1919-cu ilin fevralında Nəriman Nərimanov Daşnaq xəyanətkarlığı haqqında demişdir. "Daşnaqlar əllərində "böyük Ermənistanın xəritəsi və geniş proqramı Peterburqda əyləşib "Böyük "Ermənistan" yaratmaqla məşğul idilər. Hətta gürcü millətçiləri belə, daşnaqların bu heyasız hərəkət tərzindən dəhşətə gəlmişdirlər... Bütün inamla bildirirəm ki, Rusiyada o zaman mövcud olan milli partiyaların heç biri daşnaqlar qədər xəyanətkar mövqe tutmamışlar. Əgər düşmən səninlə mübarizədə üz bəsurət dayanırsa, o,

daşnakların Tiflis şəhərindəki rəhbəri Xatısov (Xatısyian) qorxuya düşüb türklərlə dostluq üçün zəmin hazırlamağa başladı: daşnakların bu əlaməti indi də durur. Əgər Qafqazda Sovet quruluşu baş tutsa, daşnaklar dərhal öz maskalarını dəyişəcəklər və bu dəfə komonist olub Azərbaycanda və Gürcüstanda iş başına keçəcəklər..." (ADR, tarix, ictimai-siyasi və ədəbi-mədəni həyat. Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı Poliqrafiya Birliyi. Bakı, 1992, səh.40). 1917-ci il oktyabr çevrilişi rus müstəmləkəçiliyinə yeni qüvvə verdi. Qafqaz cəbhəsindən dönmə rus əsgərləri bolşeviklərin fitnəkarlığı sayəsində Bakıya hərəkət etdilər. Rus əsgərləri aclıq və tökülmüş vəziyyətdə Bakı Soveti qulluğunda olmağı əsas tuturdular. Hərbi İnqilab Komitəsi Tiflisdən çıxarılıb Bakıya gətirildi. I Dünya müharibəsindən geri dönmə 8 min silahlı erməni birləşmələri, eləcə də daşnaklardan ibarət 20 minlik silahlı qüvvə Bakıda yerləşdirildi. Sonradan həmin daşnak qüvvələri Bakıda və Azərbaycanın bölgələrində kütləvi şəkildə azərbaycanlıların qırğınlarını törətmişlər.

Ermənilərin Üçkilsəyə köçürülməsi

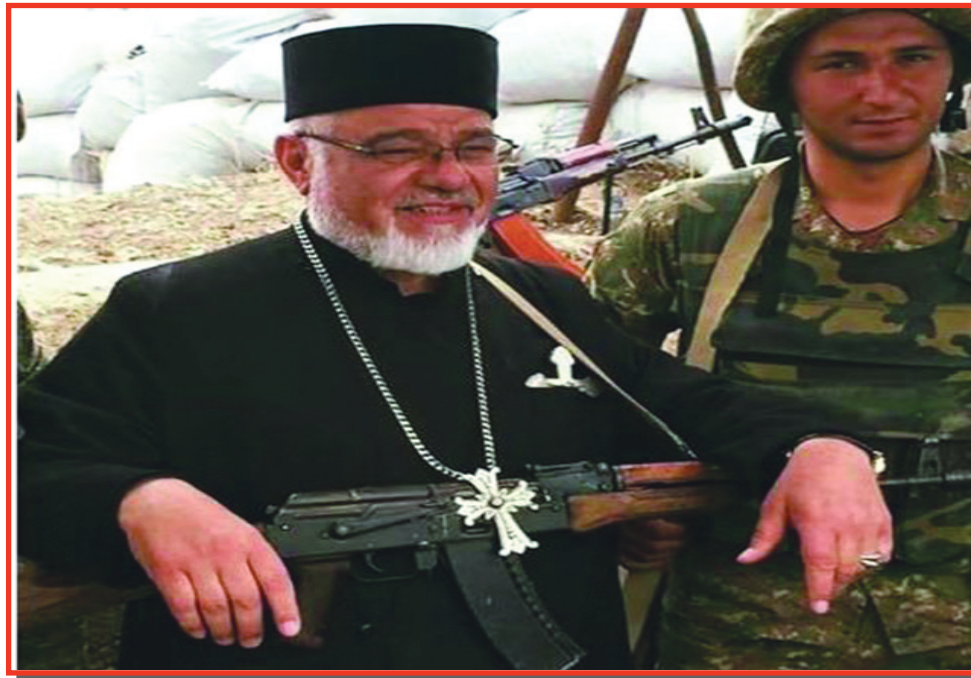
Ermənilərin Azərbaycan ərazisində məskunlaşması prosesi 1441-ci ildə erməni katolikosluğunun Kilikiyadan Azərbaycan Qaraqoyunlu dövlətinin ərazisi olan Üçkilsəyə köçürülməsindən sonra başlanmışdır. Ermənilərin İrəvan torpaqlarını hansı vasitələrlə ələ keçirmələri haqqında Madendaranda (əslində, Mətdaran-əlyazma saxlanan yer) qorunan 1687-ci ilə aid tarixi sənəddə göstərilir ki, biz (yeni ermənilər) Azərbaycan türklərinə məxsus olan torpaqları "Ya satın alır, ya işğal edir, ya sahibinin əlindən çıxır, ya rüşvət verib alır, ya bəxşiş kimi ələ edir, ya da zorla ələ keçiririk".

Rusiya ermənilərdən bir alət kimi istifadə etmək üçün onların Qafqazda yerləşdirilməsində xüsusi fəallıq göstərmişdir. Bununla Rusiya Cənubi Qafqazda möhkəmlənmək və özünün gələcək işğalçılıq planlarını reallaşdırmaqdan ötrü mövcud Türkmənçay və Ədirne müqavilələrinin şərtlərinə istinad edərək erməniləri az bir vaxt ərzində İran və Osmanlı imperiyaları ərazilərindən tam şəkildə Şimali Azərbaycana köçürməyə başladı. Bununla da, Rusiya İran arasında bağlanmış Türkmənçay müqaviləsinin 15-ci maddəsinə görə, rus çarizminin təkidilə İranda yaşayan ermənilərin Azərbaycan ərazisinə köçürülməsi rəsmiləşdirildi.

1829-cu il senyabrın 2-də Osmanlı imperiyası ilə Rusiya arasında imzalanmış Ədirne sülh müqaviləsinin 13-cü maddəsinə əsasən, Osmanlı ərazisində yaşayan ermənilərin kütləvi şəkildə Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsinə başlandı. Ermənilərin bu ərazinin yerli əhalisi deyil, gəlmə olduqlarını başqa xristian qaynaqları ilə yanaşı, elə erməni mənbələri də təsdiqləyir.

Türkmənçay müqaviləsi və I Nikolayın "erməni vilayəti" yaradılması barədə fərmanı

Türkmənçay müqaviləsinin imzalanmasının (1828-ci il 20 mart) ertəsi günü rus çarı I Nikolay "erməni vilayəti" yaradılması barədə fərman verdi. Türkmənçay müqaviləsinin 15-ci maddəsinə görə, İran hökuməti müharibə vaxtı öz dövlətinə xəyanət edərək ruslara qulluq etmiş şəxslərin (əsasən, ermənilərin) Rusiya işğalı və tabeliyində olan torpaqlara köçürülməsinə əngəl törətməməli idi. Belə bir vaxtda - 1827-ci ilin mayında rus generalı Paskeviçin xüsusi tələbnaməsi əsasında ermənilər arasında nüfuz sahibi olan polkovnik Lazarev (Qazaros Lazaryan) köçürülmə işlərinə rəhbərlik etmək üçün Təbrizə komendant təyin edildi. Rus ordularının Təbrizə basqını zamanı (13 oktyabr) Lazarevin çağırışından riqqətə gələn ermənilər yenə də xəyanət edərək Təbrizin darvazalarını rus ordusunun üzünə

Axalkələk qalası Axıska şəhəri Rusiyaya birləşdirildi. Ruslar tərəfindən işğal edilmiş Qars, Trabzon, Bəyazid və Ərzurum paşalıqları isə Türkiyəyə qaytarıldı.

Ədirne sülhünün 13-cü maddəsinə əsasən, Türkiyənin işğal olunmuş torpaqlarındakı ermənilərə 18 ay ərzində daşınan əmlakları ilə bərabər Rusiya təbəliyinə keçmək hüququ verilmişdi. Türkiyədə yaşayan erməniləri yenidən işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinə köçürmək, həmçinin, Türkiyə ilə sərhədboyu ərazilərdə də ermənilərin say üstünlüyünü təmin etmək məqsədilə 1829-cu il oktyabrın 10-da Paskeviç rus imperatoru I Nikolaya raport yazıb Ərzurumda və Qarsda yaşayan ermənilərdən 10 min nəfərin Gürcüstanda və "erməni vilayətində" yerləşdirilməsinə icazə istədi. 1829-cu il noyabrın 18-də hərbi nazir Çernişev Paskeviçə çar I Nikolayın onun təklifini bəyendiyini bildirdi.

Rus general-mayoru N.Bercmann ermənilərin Qarsdan Gümrüyə yola salınmasında iştirakı

Türkiyənin Qars və onun ətrafından köçürülən ermənilər yaşadıkları ərazilərin iqlimində uyğun olaraq Ələyaz (Alagöz) dağı ətrafındakı boşaldılmış Azərbaycan kəndlərində yerləşdirildi. Rus general-mayoru Bercman Qarsdan Gümrüyə yola salınan 400 erməni ailəsinə sənəd təqdim etdiyini bildirirdi. İrəvan yaxınlığında Sərdarabad qalasında olan 270 ev həmin vaxt ermənilər tərəfindən zəbt edilmişdi. Bir qədər keçdikdən sonra M.Vladkin ermənilərin bu əraziyə köçürülməsi haqqında yazırdı: "İrəvan quberniyasında yaşayan ermənilərin əksəriyyəti buranın yerli sakinləri olmayıb, 1828-1829-cu illər müharibəsindən sonra Türkiyədən bu ərazilərə köçürülmüşlər".

1830-cu il yanvarın 22-də Paskeviçin Çerişevə verdiyi məlumata görə, Qars və ətraf ərazilərdən köçən 2500 erməni ailəsi onun sərəncamına əsasən, yaşadıkları yerin iqlimində uyğun olaraq Ələyaz dağı ətrafında - Pəmbək distansiyasındakı boşaldılmış Azərbaycan kəndlərində yerləşdirildi. Türkiyədən köçürülən ermənilər Axıska, Pəmbək-Şorəyəl və "erməni

açdılar.

Köçürülən kasıb erməni ailələrinə kömək etmək üçün rus dövlətinin xəzinəsindən 25 min rubl gümüş pul ayrılmışdı. 1828-ci il dekabrın 24-də Lazarevin Paskeviçə yazdığı yekun hesabatında göstərilirdi ki, köçürmə işi 1828-ci il fevralın 26-da başlamış və iyunun 11-də başa çatmışdı. Lazarev 1828-ci il martın 9-da Paskeviçə yazdığı raportunda qeyd edirdi ki, artıq 4500 erməni ailəsi köçürülərək Araz çayının İran tərəfindəki sahilinə getirilmişdir.

1828-ci il mayın 26-da Gürcüstandakı baş qarərgah rəisinə təqdim edilən raportda isə bildirilirdi: "Rusiyaya məxsus olan vilayətlərə xristianların köçürülməsi müvəfəqiyyətlə aparılır. Artıq Qarabağda 279, İrəvan vilayətində isə 948 ailə məskunlaşdırılmışdır. Polkovnik Lazarevin vədinə əsasən, köçürülən ailələrin sayı 5 minə çatdırılmışdır."

İ.Şopenin yazdığına görə, İrəvandan köçürülən ermənilərdən yalnız 366 ailə (1715 nəfər) İrəvan şəhərinin özündə, 265 ailə (1110 nəfər) Naxçıvan şəhərində və 36 ailə (482 nəfər) isə Ordubad ərazisində məskunlaşdırıldı. Xaricdən köçürülən ermənilər

İrəvan əyalətinin 119 kəndində, Naxçıvan əyalətinin 61 kəndində, Ordubad dairəsinin 11 kəndində yerləşdirildi. Beləliklə, İrəvan əyalətində 4559 ailə (23588 nəfər), Naxçıvan ətrafında 2137 ailə (10652 nəfər), Ordubad dairəsində 250 ailə (1340 nəfər) yerləşdirildi.

Nəticədə, əzəli Azərbaycan torpaqları hesabına yaradılan qondarma erməni vilayətinə 35560 nəfərdən ibarət erməni ailəsi köçürüldü. Lazarevin hesabatından məlum olur ki, üç ay yarım ərzində İran ərazisindən 8249 xristian - erməni ailəsi İrəvan, Naxçıvan və Qarabağ əyalətinə köçürülmüşdür ki, bu da ən azı 40 min nəfər demək idi. Həmin illərdə Rusiya dövlətinin xəzinəsindən 14 min manat qızıl və 400 min manat gümüş pul xərclənmişdi. Bununla yanaşı, rus tədqiqatçısı N.Smironov İrəvandan 90 min erməninin köçürülərək Azərbaycan ərazilərində məskunlaşdırıldığını yazır.

Tarixi hadisələrin sonrakı gedişi bir daha sübut etdi ki, İran erməniləri Şimali Azərbaycan torpaqlarına xüsusi məqsədlə - yeni vətən yaratmaq məqsədilə köçürülmüşdür. Bu işləri həyata keçirməkdə xüsusi canfəşanlıq göstərən hərbiçilər və din xadimləri rus çarizmi tərəfindən mükafatlandırılırdılar.

İrəvan xanlığından didərgin salınan azərbaycanlılar

İkinci Rusiya-İran müharibəsində qələbə çalan rus qoşunları 1828-ci il iyunun 14-də Paskeviçin komandanlığı altında Gümrü yaxınlığında 12 minlik qoşunla Arpaçaydan Şərqi Anadoluya hücumla başladı. İyunun 23-də Qars qalası işğal edildi. Rus qoşunları iyulun 24-də Axalkalini, avqustun 15-də Axıskanı, 22-də Ərdahanı, 28-də Bəyazidi işğal etdi.

1829-cu ilin yazında müharibənin yenidən alovlanması nəticəsində rus qoşunları Ərzurumu, daha sonra Muşu, Oltunu və Bayburtu işğal etdilər. İrəvan xanlığından - öz ata-baba yurdlarından didərgin salınan azərbaycanlılar ən çox Şərqi Anadoluda sığınacaq tapmışdılar. Rus qoşunlarının Şərqi Anadoluya hücumları zamanı qırğınlara və yenidən bu ərazidən köçkün halına düşməyə düçar olan yenə də azərbaycanlılar idi. Onlar bu dəfə də, əsasən, Türkiyənin içərilərinə köçməyə məcbur oldular.

1829-cu ilin avqustunda rus qoşunları Balcan ətrafından İstanbula irəliləyərkən II Sultan Mahmud Rusiya dövlətinə barışıq təklif etdi. Bu addım 1829-cu il sentyabrın 2-də Ədirne müqaviləsinin bağlanması ilə nəticələndi.

vilayətində" yerləşdirildi. Talış mahalı, Göyçə gölü ətrafı və Baş Abarana 14044 erməni ailəsi köçürülmüşdü. Ərzurumdan köçürülən 7288 erməni ailəsindən 500-ü, eləcə də Ərdahan-dan 67 erməni ailəsi Axıska paşalığı ərazisində, 1050 ailə Borçalı distansiyasında və Çalça ətrafında, qalan 1305 ailə isə Pəmbək və Şorəyəl distansiyalarında yerləşdirilmişdi. Hesablama komissiyasının sayına görə, Osmanlı dövləti torpaqlarından 84 min nəfərdən artıq erməni və yunan köçürüldüyü məlum olur. Lakin 1831-ci il aprelin 24-də qraf Paskeviçin adına verilmiş əlahəzrət buyruğunda rus dövləti tərəfindən Türkiyə vilayətindən köçürülmüş xristianlar, yəni erməni və yunanlardan ibarət 14 mindən çox ailə (90 min nəfərə qədər) üçün 380 min gümüş pulun ayrıldığı bildirilir. İ.Şopenin apardığı siyahıya almanın nəticələrinə görə 1828-1829-cu illər Rusiya-Türkiyə müharibəsindən sonra "erməni vilayətinə" Türkiyədən 21666 nəfər (3682 ailə) erməni, 324 nəfər (67 ailə) yezidi kürdü köçürülmüşdü. Rusiya imperatorunun fərmanı ilə "erməni vilayəti" yarandığı vaxt İrəvan əyalətində İrəvan, Sərdarabad, Şərur və Sürməli dairələri yaradıldı.

I.ƏLİYEV

Ermənilərin oyununun sonu: PSIXOZDAN AYILMA

Azərbaycanın qələbəsi ilə nəticələnən müharibə bir halda ki, həm Rusiya, həm də Qərb üçün yeni iqtisadi istiqamətlər formalaşdırıla bilər, o zaman bütün proseslərin təkcə Moskvanın iradəsi altında baş verməməli olduğunu artıq Avropanın açıq şəkildə bəyan etməsi gözlənilən idi və belə də oldu. Artıq Avropa proseslərə marağını da gizlətmir. Məsələn burasındadır ki, indi Avropa artıq Ermənistanın maraqları deyil, özünün maraqları kontekstində məsələyə yanaşdığını gizlətmir və Ermənistanı dəstəkləməklə regionda mövcudluğunu, iştirakını bərpa etməyin artıq mümkünsüzlüyünü, eləcə də bunun doğru istiqamət və yol olmadığını da etiraf edir. Bu isə ondan xəbər verir ki, Ermənistanın oyunlarının sonu çatıb və artıq məğlubiyyəti qəbul etməkdən başqa çıxış yolu qalmır.

yıb. Sözsüz ki, Makron Avropa İttifaqının belə artıq haqqın, ədalətin, yeni Azərbaycanın tərəfində olduğunu yaxşıca gördü və çox gülmün ki, bu da Fransa liderinə dərs oldu. Ümid edirik ki, bütün bu proseslər ermənilər üçün də, baş nazir Paşinyan üçün də dərs oldu və reallıqları hamının qəbul etməsinin fonunda oyununun sonu çatdığını erməni cəmiyyəti anladı.

Brüsseldə Avropa İttifaqı rəhbərinin səsləndirdiyi bəyanat İrəvanın kapitulyasiyasının Qərb tərəfindən etirafı, yaxud, təsdiqi kimi qiymətləndirilir ekspertlər tərəfin-

Övvələ, zərbənin birincisi Paşinyana deydi və indi erməni baş nazirin üz tutacağı yer belə qalmadı çılpaqlığı ilə ortaya qoyuldu. Qərbin adamı kimi qəbul edilən Paşinyana elə Avropanın tərəfində olduğu kimi qəbul olundu onun nəinki şübhə doğurmadı, eyni zamanda kütlənin hədəfinə çevrilməsinə əsas yaratdı. Brüssel bəyanatı göstərdi ki, Paşinyanın "demokratik imic" yaratmaq cəhdlərinin fonunda, Avropa İttifaqı İrəvanı Avropa ailəsinin üzvü hesab etmədiyini gizlətmədi. Ermənistan daxilində belə Paşinyanın siyasi manevr etmək imkanlarını minimuma endirdi. Erməni ictimaiyyəti ölkənin siyasi rəhbərliyinin nağıllarına artıq inanmayacağı zərrə qədər şübhə doğura bilməz. Paşinyanın guya "Rusiyanın təzyiqi altında güzəştə getməsi" barədəki uydurmalarının da sonu çatdı və bu vəziyyət onun siyasi fəaliyyətinin də sonu ola bilər.

Rəsmi İrəvanın münafiqədən guya "yarı uduzmuş vəziyyətdə" çıxması barədə fikir formalaşdırmaq ümidlərini də Brüssel görüşü tamamilə puça çıxardı. Hər hansı formada statusun verilməsi barədə ümumiyyətlə məsələ qaldırılması İrəvan üçün nəinki ciddi mesaj, çox böyük bir zərbə oldu. Brüsseldə konkret olaraq, ermənilərin məğlubiyyətinin qəbul edildiyini əks etdirən atmosfer göz önündə idi ki, bu da Ermənistanın baş nazirinin solğun və məyus sifətində özünü biruzə verirdi. İndi Paşinyan özü başda olmaqla hansısa erməninin məğlubiyyətlərini ört-basdır etmə cəhdləri zərrə qədər mənası qalmayıb. ATƏT-in Minsk Qrupundan söhbət belə açılmaması da erməni cəmiyyəti üçün çox ağır oldu.

Hərtərəfli sülh müqaviləsi imzalamaq çağırışı, ölkələrin suverenliyinə hörmətlə yanaşmaq şərtlə kommunikasiya infrastrukturlarının bərpası məsələsi də Brüsseldə vurğulandı ki, bu da nəticə etibarilə Ermənistanla dolayısı ilə təsir olunması deməkdir. Daha dəqiq desək, bu, ermənilərin boyun qaçırmaq istədiyini, yaxud, uzatmağa

çalışdıqları məsələləri dərhal həll etməsi üçün Ermənistanla verilən mesajdır. "Ölkələrin suverenliyinə hörmətlə yanaşılması" şərti özü əslində, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımasının diktə olunması kimi qəbul olundu erməni cəmiyyətində. Bəyanatda kommunikasiyaların açılması məsələsinə toxunulması da öz növbəsində diqqət çəkən məqamdır və Brüssel belə Zəngəzur dəhlizi layihəsinin tərəfdarı olduğunu təsdiqləyir.

Əlbəttə ki, "münafiqə irsinin aradan qaldırılması" tövsiyəsi də sıradan bir hal, məqam deyil və əslində, dərk etmiş olsalar bundan

ermənilərin anti-türk əməlləri dəstəklənməyəcək və bunun fonunda da ermənilərin nəyə isə nail olacaqlarına ümid bəsləməmələri tamamilə ağılsızlıqdır ki, bunu özləri ən tez zamanda dərk etməlidirlər. Dərk etməlidirlər ki, dəyişən maraqlara görə də erməni düşmənçiliyinə artıq ehtiyac qalmır və onlar kütləvi psixozdan ayılmaq məcburiyyətindədirlər.

Bəli, Qərbdən imdad diləyən Ermənistan oyununun sonuna gəldi. Fransa da daxil olmaqla heç bir dövlət sözdə belə Ermənistanı dəstəkləmədi, əksinə, ölkəmizin ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına hörmətlə yanaşdıklarını dəfələrlə ifadə etdilər. Təkcə, münafiqə irsinin aradan qaldırılmasına çağırış, cənab Prezidentin "Qarabağ münafiqəsi bitib" bəyanatının Avropa İttifaqı tərəfindən qəbul edilməsi, Ermənistan üçün oyunun sonu deməkdir. Bəli, erməni arzuları Brüsseldə dəfn edildi.

Ümid edirik ki, Nikol yəqin, gec də olsa başa düşdü ki, KTMT, NATO, ya Avropa İttifaqı, yaxud da hansısa beynəlxalq təşkilat Ermənistan ordusu əvəzinə onun qonşuları ilə müharibə aparmaq, ermənilərin yerinə döyüşmək üçün yaradılmayıb. Hər birinin öz maraqları, strategiyası var və ən azından imicinin qorunması üçün sonda beynəlxalq hüququn tərəfində, ədalətli mövqedə olan tərə-

zamanı Fransa prezidentinin mövqeyi göz önündə idi və dərhal hiss olunurdu ki, Makron bu dəfə Paşinyanı dəstəkləmək niyyətində deyil. Hiss olunurdu ki, Makronun nə marağı, nə də həvəsi qalmayıb və ən azından xeyirsiz, uğursuz bir ölkəni və onun uğursuz liderini dəstəkləməkdən bezdiyi dərhal duyulurdu. Duyulurdu ki, Ermənistanı müdafiə etməklə Fransanın regiondakı maraqlarını qoruyubilməyəcəyini Makron yaxşıca anlayıb və dərk edib ki, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin, maraqlarının müdafiəsi Fransanın maraqlarına uyğun gələ bilər. Əks halda, bölgədən də, bu bölgədəki proseslərdən də kənarlaşacağını Fransa göz önünə almaq məcburiyyətində qala bilər ki, bunu Makron artıq anla-

dən. Bu bəyanat eləcə də Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin necə bir strateq olduğu barədə da Avropanın birbaşa etirafı sayılır. Bəli, Azərbaycanın maraqlarına cavab verən məsələdə Brüssel ilə Moskvanın eyni şəkildə, özü də bir-birinin ardınca həmrəylik nümayiş etdirməsi diplomatiyamızın birmanalı olaraq qələbəsi hesab olunur. Bu həm də qələbəmizin qarşı tərəfə məcburi şəkildə həzm etdirilməsidir ki, ermənilər üçün də, Paşinyanın özü üçün də, məsələləri qızaşdırmağa çalışan Ermənistan müxalifəti üçün də ən böyük zərbədən biri də məhz bu oldu. Bir növ, hansı cəhəddə, harada olmasından asılı olmayaraq, bütövlükdə ermənilərin hamısına "yox" deyildi və yerində oturduldu.

ermənilər öz nəticələrini də çıxarmalıdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, erməniləri qızıqdırın və dırnaqarası, qondarma "erməni problemi" adı altında məsələni süni şəkildə bu zamana qədər körükləyən, bununla da bölgədəki proseslərə müdaxilə etmək şansı qazanacağını zənn edən də Qərb olub və indi belə bir tövsiyyənin verilməsi Qərbin süni yaratmış olduğu "erməni problemi"ndən əl çəkdiyini təsdiqləyir. Erməni xalqı nəhayət, gec də olsa anlamalıdır ki, yüzillər boyu süurlarına yeridilən, əslində isə Qərbin geosiyasi maraqlara xidmət edən anti-türk təbliğatı bu təbliğatı yeridən Qərbin özünün belə artıq maraq dairəsində deyil. Artıq Avropanın maraqları dəyişib və belə olan halda er-

fin, Azərbaycanın yanında olmaq məcburiyyətində qaldıqları da güman edirik ermənilər üçün aydın oldu. Özündən başqa hamıya arxayın olan və sonunda çıxılmaz vəziyyətdə, məğlub durumda qalan işğalçı Ermənistanın qonşularla normal münasibət qurmaqdan başqa yolu olmadığını ermənilər indi fərqləndirdilər. Ümid edirik ki, Brüssel görüşündən sonra belə bir doğru qənaətə gəldilər. Bildilər ki, Brüssel görüşü reallıqların təzahürü, haqqın, ədalətin qələbəsi oldu. Bu görüş ermənilərin oyununun sonu, eləcə də ermənilərin psixozdan ayılması üçün tutarlı, təsirli bir görüş oldu.

İnam Hacıyev

ZƏNGƏZUR DƏHLİZİ: süni maneələr, yalan iddialar...

Ermənistanda ciddi müzakirələrə və populist çıxışlara səbəb olub. Bütün erməni cəmiyyətinə və hakim dairələrinə yalnız bir fikir hakim kəsilib: "Zəngəzur Ermənistan ərazisidir oradan Naxçıvana dəhliz vermək yol-verilməzdir". Ermənilərin "Zəngəzur tarixi erməni torpaqlarıdır" deyimindən boylanıb ən yaxın tariximizə belə nəzər salanda Zəngəzurun ermənilərə heç bir aidiyyətinin olmadığı görünür. Tarixən heç vaxt Zəngəzur ərazilərinin ermənilərə heç bir aidiyyəti olmayıb. Rusiyanın işğalına qədər ermənilərin mövcudluqlarına, heç bir izlərinə belə rast gəlinmir.

1896-cı ildə Laçın rayonunun Əhmədli kəndində anadan olub. 1918-ci ildə Azərbaycan SSR Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin üzvü seçilib və Zəngəzur qəzasının ərzaq komissarı kimi fəaliyyət göstərmiş. 1920-ci ildə Zəngəzur qəzası yaradılanda, Zəngəzur Qəza İcraiyyə Komitəsinin sədri vəzifəsinə təyin edilib. Ocaqqulu Musayev 1922-ci ildə ömrünün gənc çağlarında Gorus şəhərində vəzifə başında ermənilər tərəfindən vəhşicəsinə qətlə yetirilib.

Bu hadisə Azərbaycana azərbaycançılığa, türkcülüyə qarşı ədavətdən, kindən, nifrətdən, düşmənçilikdən irəli gəlmişini göstərirdi. İrandan gətirilib Zəngəzurda məskunlaşdırılan gəlmə bir toplumun nümayəndələri Sovet Hökumətinə meydan oxuyaraq, hökumətin yüksək vəzifəyə təyin et-

göstərdi. İndi bütün erməni vətəndaş cəmiyyəti və Ermənistan rəhbərliyi Zəngəzur dəhlizinin Ermənistan məxsusluğunu iddia edir. Lakin Ermənistanın və Rusiyanın Dövlət Arxivlərində olan sənədlər sübut edir ki, hətta Sovet dövründə belə, Mincivan-Ordubad neqliyyat dəhlizinə məxsus bütün infrastruktur Azərbaycana məxsus olub. Dəhliz Araz çayı boyunca İranla həmsərhəd olduğuna görə, bu əraziyə ermənilər xüsusi icazələri olmadan buraxılmırdılar. Ermənilər heç vaxt bu dəhlizə sərbəst şəkildə girib çıxma bilmirdilər. SSRİ Xüsusi Xidmət Orqanları yalnız xüsusi buraxılışı olanlara Mehriyə gəlməyə icazə verirdilər.

Zəngəzur dəhlizi bütün tarixi boyu Azərbaycanın nəzarətində olub. Stansiyalara və bütün infrastrukturuna nəzarət, qatarlara sa-

Быть может пройдут года и цивилизация вновь вернется сюда? Хочется в это верить, но есть слишком много но...

Son 100 ildə Zəngəzurda da, Qarabağda olduğu kimi ermənilər tərəfindən mütəmadi olaraq azərbaycanlılara qarşı talanlar, qarətlər, qətlər, soyqırımlar törədilib ərazi etnik təmizləməyə məruz qalıb. Belə ki, erməni millətçiləri birinci Qarabağ müharibəsindən xeyli öncə, indiki Ermənistan ərazisində öz mövcudluğunu qoruyub saxlayan Zəngəzurun 100-dən çox inzibati yaşayış mərkəzlərinin, onlarla inzibati binaların və yaşayış evlərinin, tarix və mədəniyyət abidələrini və monumental heykəltəraşlıq nümunələrini, şose və dəmiryol infrastrukturlarını tamamilə dağıdıb yararsız hala saldılar. Zəngəzur "bizimdir" deyən əhalinin, bu dağıntıları nəyə görə etdiklərinin isə indiyədək izahını vermə bilmirlər.

1828-ci il Rusiyanın işğalından 33 il sonra, məhz Rusiyanın təşəbbüsü ilə Zəngəzur vilayəti Zəngəzur qəzasına çevrildi. Qəzanın əmlakının qiymətləndirilməsi üçün Mokritski Andrey, Orlov İvan, İskəndərov İvan, Ağasarov Cahangirdən ibarət qiymətləndirmə komissiyası yaradıldı. Təbii ki, bu komissiyada da bir erməni soyadına rast gəlmək olmur. O zaman sual olunur, əgər ərazi ermənilərə aid olubsa, nədən belə məsul bir iş üçün yaradılan komissiyanın tərkibində bir nəfər də olsun erməni olmayıb?

186-cı ildə yaradılan Zəngəzur qəzası: - Şimali Azərbaycan torpaqlarında Rusiyanın yaratdığı ilk inzibati ərazi vahidlərindən biri olmuşdur. Zəngəzur qəzası Azərbaycan ərazisi kimi, 1867-ci ildə Azərbaycanda yaradılan Yelizavetopol (Gəncə) quberniyasının tərkibinə verildi və Zəngəzur Rusiyada Sosialist İnqilabının qələbəsinin ilk illərinə qədər yeni (1920-ci ilə qədər) Gəncə Quberniyasının tərkibində qaldı. Yəni Zəngəzur

1920-ci ilə qədər Azərbaycan ərazisinə daxil idi. O dövrdə Zəngəzurda 149 türk kəndi, 91 kürd kəndi və məskunlaşdırılmadan sonra yeni yaradılan 81 erməni kəndi var idi. Bu tarixi həqiqətlər erməni anlamından çox uzaqdır. Ermənilər bu faktları eşitmək belə istəmirlər. Azərbaycanda 1920-ci ildə Sovet Hakimiyyəti qurulduqdan sonra Zəngəzurun Qafan, Mehri, Gorus və Qarakilsə bölgələri yenidən yaradılan Ermənistan vilayətinə birləşdirildi. Ruslar tərəfindən İranın Gorus əyalətindən gətirilib Zəngəzurda "müvəqqəti" məskunlaşdırılan fars mənşəli ermənilərin toplum halda yaşadıkları Gorus adlı qəsəbə, Zəngəzur qəzasının mərkəzi elan edildi. Zəngəzur Qəza İcraiyyə Komitəsinin sədri vəzifəsinə əslən indiki Laçın rayonunun Əhmədli kəndindən olan Ocaqqulu Musayev təyin edildi. Ocaqqulu Musayev,

tilan biletlər Bakıya məxsus idi. Qatarların hərəkət cədvəlini və stansiyaların iş qrafikini Bakı təşkil edirdi. Dəhliz təhlükəsizliyini SSRİ Sərhəd qoşunları həyata keçirirdi. Dəhlizdə Qatarların fəaliyyəti 1991-ci ilə qədər davam etdi. 1988-ci ildən Ermənistanda baş qaldıran qanunsuz silahlı dəstələr qatarların hərəkətinə mane olmağa başladılar. Belə ki, bu silahlı dəstələr sərnişinlərə xəsarət yetirir, onları soyur, yüklərini əllərindən alaraq mənimşeyirdilər. Son yük qatarı bu dəhlizdən 1992-ci ildə Arazboyu keçərək öz fəaliyyətini sona çatdırdı. Naxçıvan blokada düşdü.

Dəhlizdə hərəkət dayandırıldıqdan sonra, dəhliz boyu Azərbaycana məxsus stansiyalar və depolar qarət olunaraq yandırıldı. Erməni sепeratçuları Mincivan-Culfa, Ağdam-Əsgəran-Xankəndi dəmir yolu magistralındakı dəmiryol reyslərini, dəmir dirəkləri, məftilləri və hətta bütöv vaqonları İranın İsfahan və digər şəhərlərdəki metaləritmə zavodlarına satırdılar. Mehri stansiyasından tapılan biletlər, stansiyanın aylıq, illik hesab sənədləri göstərir ki, bu stansiyada aparılan işlərin Ermənistan aidiyyəti olmamışdır. Neqliyyat dəhlizində yerləşən bütün infrastrukturuna Azərbaycan cavabdehlik daşımışdır. İndi Zəngəzur Dəhlizinin açılmasına maneçilik törədən erməni başbilənlərinə belə bir sual ünvanlayıram: Zəngəzur dəhlizi Ermənistan ərazisidirmi? Elə isə bəs onda niyə dağıdıb xarabalığa çevirdiniz?

Faiq İsmayilov
AMEA A.Bakıxanov adına
Tarix İnstitutunun əməkdaşı

Prezident İlham Əliyev tərəfindən imzalanmış "Azərbaycan Respublikasında media sahəsində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında" tarixi fərmanı "Media haqqında" qanunun qəbuluna yol açdı

Son illərdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi və təşəbbüsü ilə ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni həyatın bütün sahələrində islahatlar gedir. Və bu gün mətbuat sahəsində geniş islahatlara başlanılması və bu islahatların davamı olaraq "Media haqqında" qanun layihəsinin hazırlanması, geniş müzakirəyə çıxarılması bir daha dövlətin medianın inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğısının göstəricisidir. Dekabrın 10-da Milli Məclisin İnsan Hüquqları, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitələrinin birgə iclasında "Media haqqında" qanun layihəsinin ictimai müzakirəsi başlayıb və dekabrın 14-də parlamentin keçirilən plenar iclasında "Media haqqında" qanun layihəsi müzakirəyə çıxarılıb. Qanun layihəsi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci, 10-cu və 13-cü bəndlərinə uyğun olaraq, media sahəsində fəaliyyətin təşkilatı, hüquqi və iqtisadi əsaslarını, həmçinin kütləvi informasiyanın əldə edilməsi, hazırlanması, ötürülməsi, istehsalı və yayımının ümumi qaydalarını müəyyən edir. Layihə 9 fəsil, 78 maddədən ibarətdir. Müzakirələr zamanı deputatlar müxtəlif fikir və rəylərini bildiriblər. Layihə müzakirələrdən sonra səsverməyə çıxarılaraq I oxunuşda qəbul edilib.

Yeni qanunda qeyd edilib ki, Media Reyestrinə daxil edilmiş jurnalistlərə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən jurnalist vəsiqəsi verilecək. Jurnalist vəsiqəsinin for-

Medianın inkişafına təkan verəcək növbəti qanun

masını, onun verilməsinə və ya dəyişdirilməsinə görə ödənişin məbləği və həmin vəsaitdən istifadə qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən ediləcək. Jurnalist vəsiqəsinin etibarlılıq müddəti 3 (üç) ildir. Jurnalist vəsiqəsinin etibarlılıq müddəti bitdiyi gündən ən gec 3 (üç) iş günü müddətində həmin vəsiqəni müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) təhvil verməklə yenidən jurnalist vəsiqəsinin alınması üçün müraciət etmək hüququna malikdir.

Mediasının inkişaf etdirilməsi dövlətin qarşıya qoyduğu əsas prioritetlərdəndir

Azərbaycan mediasının inkişaf etdirilməsi hazırda dövlətin qarşıya qoyduğu əsas prioritetlərdəndir. Azərbaycan dövləti üçün milli informasiya məkanında davamlı inkişaf və irəliləyişə nail olmaq məsələsi də daim ön planda olub. Ancaq tarixi qələbəmizlə başa çatan Vətən müharibəsindən sonra görülən əməli işlər dövlətin bu inkişafa xüsusi diqqətini növbəti dəfə ortaya qoyub. Bu mənada 12 yanvar 2021-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən imzalanmış "Azər-

can Respublikasında media sahəsində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında" fərman böyük önəm daşıyır.

Sözügədən sənədlə Medianın İnkişafı Agentliyinin və "Media haqqında" qanun layihəsinin hazırlanması barədə qarşıya tapşırıq qoyuldu. Odur ki, media sahəsindəki islahatlar və onun tərkib hissəsi olan "Media haqqında" qanun layihəsinin hazırlanması dövlətin siyasi iradəsinin təcəssümünə çevrildi. Atılmış addımlar isə, ilk növbədə, ölkəmizdə media sahəsindəki problemlərin həllinə, medianın inkişafı üçün daha geniş imkanların yaradılmasına hədəflənib.

Dünya praktikasında medianın inkişafı üçün qanunların işlək və dövrün çağırışlarına cavab verdiyi mühtilərə daha əlverişli sayılır. Ölkəmizdə qəbul edilməsi gündəmdə olan "MEDIA haqqında" yeni qanun da məsuliyyətli medianın inkişafına təkan verəcək mütərəqqi bir addım

kimi qarşıma çıxır. Bu qanun layihəsi Azərbaycan mətbuatının tarixində yeni mərhələyə start verilməsi anlamına gələcək və inkişaf perspektivləri baxımından yeni imkanlar təmin edəcək. Sözügədən proses həmçinin yeni reallıqları, çağırış və prosesləri özündə əks etdirir desək yanlış deyil. Çünki Azərbaycanda media sahəsində fəaliyyətlə bağlı qüvvədə olan "Kütləvi informasiya vasitələri haqqında" qanun 22 il bundan əvvəl qəbul edilib. Dünya tarixi üçün qısa sayılsa da, ümumən digər bütün sahələrdəki inkişafı və yenilikləri nəzərə aldıqda, sözügədən müddət olduqca böyük müddət hesab olunur. Buna görə də, 1999-cu ildə qəbul olunmuş hazırkı qanuna bu günə qədər 79 dəfə dəyişiklik edilməsi zərurəti olub. Lakin buna baxmayaraq, hələ də müasir dövrün çağırışlarını tam olaraq qarşılamır. Bu mənada yeni qanun layihəsinin hazırlanması dövlətin ölkə mediasının müasir tələblər əsasında inkişafına təkan vermək istəyini ortaya qoyur.

"Media haqqında" qanun xalqla, ictimaiyyətlə media arasında inamın, etimadın gücləndirilməsini təmin edəcək

"Media haqqında" qanun layihə-

si ilə birlikdə ölkəmizdə media subyektlərinin dəqiq təsnifatı və eyni zamanda jurnalistlərin sosial portreti müəyyən ediləcək. Belə ki, yeni qanun jurnalist peşəsinin ciddi mahiyyət qazanmasına təkan verəcək. İctimaiyyət arasında jurnalistika sahəsinə və ümumən jurnalistlərə qarşı formalaşan mənfi təsəvvürlərin ləğv olunmasına öz töhfəsini verəcək. Başqa sözlə ictimaiyyətlə media arasındakı qarşılıqlı etimadın güclənməsini təmin edəcək. Yeni layihə təkə media ilə ictimaiyyət arasındakı münasibətlərə təsir göstərməyəcək, eyni zamanda, dövlətlə münasibətlərdə hüquqi mənzərənin konkretləşməsinə təsir göstərəcək. Bir sözlə, bu qanun ölkə jurnalistikasında yeni bir mərhələ olacaq, media və media işçiləri üçün yeni imkanlar yaradacaq, onların səmərəli fəaliyyətinə təkan verəcək. Yeni qəbul ediləcək qanun jurnalistikaya və eyni zamanda, jurnalistlərə qarşı formalaşan neqativ təsəvvürləri aradan qaldıracaq. "Media haqqında" qanun xalqla, ictimaiyyətlə media arasında inamın, etimadın gücləndirilməsini təmin edəcək və heç bir əsas olmadan özünü jurnalist adlandıran, özlərini jurnalist kimi təqdim edən və jurnalistikadan heç bir anlayışı olmayan insanların qarşısını alınmasına xidmət edəcək.

Beləliklə, "MEDIA haqqında" yeni qanun Azərbaycan mətbuatı üçün yeni üfəqlər açacaq, milli media məhsulunun istehsalını stimullaşdırmaqla, yerli medianın inkişafına təkan verəcək, informasiya təhlükəsizliyini qorumaqla yanaşı, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasına şərait yaradacaqdır.

RƏFIQƏ HÜSEYNOVA

Yeni dünya müharibəsi başlayır?

"The Wall Street Journal" qəzetinin eksperti Endryu Mistanın populist və daha cəmiyyətlərə hesablanmış yazısı müasir dövrümüzün reallıqları ilə üst-üstə düşür.

Ekspertin qeyd etdiyi Amerika və qarşısında hədəf kimi gördüyü Çinin qarşı-qarşıya gəlmək imkanları, ABŞ və Çinin hərbi imkanlarının müqayisəsinin təhlili, iqtisadi vəziyyətinin təhlili, ABŞ və Çin cəmiyyətlərinin müharibəyə hazır olmaqla bağlı psixoloji vəziyyətinin təhlili onu deməyə imkan verir ki, dövrümüz üçün ABŞ və Çin arasında ciddi qarşıdurmanın baş vermək imkanları kifayət qədər zəifdir. Bu ilin mart ayında ABŞ keçici dövr üçün qəbul etdiyi hərbi doktrinasında əsas hədəf olaraq Çin və Rusiyayı qeyd etdi. Həmin sənəddə də açıq şəkildə bəyan edilirdi ki, dünya üzrə ABŞ maraqlarının təmin olunması üçün əsas təhdidlər məhz Çin və Rusiyadır. Ona görə bütün imkanlardan istifadə etməklə Çin və Rusiyadan gələ biləcək təhlükələr yerində məhv edilsin. Lakin bu istiqamətdə hərbi müdaxilə deyil, xüsusilə iqtisadi sanksiyaların tətbiq edilməsi və rəqiblərin müəyyən iqtisadi problemlərlə üzləşdirilməsi əsas vasitə kimi götürülürdü". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Anar Əliyev deyib.

Ekspertin sözlərinə görə, bundan öncəki administrasiya dövründə də Çinə və Rusiyaya qarşı çox ciddi iqtisadi sanksiyalar həyata keçirildi: "Hətta, Çin məhsullarının Amerika bazarlarına daxil olması üçün tələb olunan gömrük rüsumları da dəfələrlə artırılmışdı. Bunlar Çin iqtisadiyyatına kifayət qədər zərbə vura biləcək addımlar idi. Baş verən hadisələr əslində onu göstərir ki, rəqibin zəiflədilməsi baxımından Trump nə qədər ciddi siyasi xadim olmasa da onun administrasiyası Bayden administrasiyasından daha ağıllı komanda idi. Son dövrlər Bayden administrasiyasının atdığı addımlar reallıqlardan uzaq, populist xarakterli daşıyır. Məsələn, Ukrayna ətrafında baş verən hadisələr və ABŞ-in münasibəti, Putin və Bayden arasında keçirilən görüşlərdə Baydenin açıqlaması göstərir ki, hətta Rusiyaya qarşı belə Amerika açıq şəkildə müdaxilə etmək və açıq şəkildə proseslərdə iştirak etmək istəyində deyil. Əslində, son illər Amerikanın yanaşması daha çox "Seyid Əhməd Əli ilə ilan tutmaq" siyasətinə uyğundur. Yeni, başqa dövlətləri Çin və Rusiya ilə qarşı-qarşıya gətirməklə öz siyasətlərini həyata keçirməyə çalışırlar. Bu ilin sentyabr ayının 16-da Amerika, İngiltərə və Avstraliya arasında imzalanmış "AUKUS" hərbi razıla-

masının başlıca hədəfi məhz Çin götürülür. İngiltərə və Amerikanın hərbi dəstəyi vasitəsilə bu mübarizədə başlıca rol oynayacaq qüvvə kimi Avstraliya göstərilir. Bundan əlavə ABŞ-in Çinə qarşı müdaxilə etmək imkanları indiki dövrdən daha çox olduğu vaxtlar olub, lakin ABŞ bundan istifadə etməyib. Məsələn 2000-ci illərin əvvəllərindən başlayaraq Çinin iqtisadi qüdrətinin yüksəlməsi və müxtəlif ərazilərdə özünün iqtisadi rıçaqlarından istifadə etməklə bir sıra fərqli bölgələrə təsir etmək imkanlarının qarşısını Amerika vaxtilə daha rahat ala bilərdi. Lakin gördüyü kimi heç bir müdaxilə baş vermədi".

Politoloq hesab edir ki, uyuqlara qarşı Çin tərəfindən həyata keçirilən ciddi diskriminasiya siyasətini Amerika əsas kimi göstərə bilərdi amma bundan da istifadə etməyib: "Tayvan da ABŞ-in Çinə qarşı təzyiqli siyasətinin elementlərindən biridir. Lakin Tayvana görə ABŞ-in Çinə hər hansı bir müdaxiləyə gedəcəyi də real görünmür. Amerikalı ekspertin təsəvvürlərinə görə, ABŞ böyük həcmli hərbi müdaxiləyə hazırlaşsasa və belə bir vəziyyət realsırsa, onda unutmamaq olmur ki, Amerika belə bir prosesə tək gedə bilməz. Xüsusilə NATO müttəfiqləri ilə bu prosesdə birgə iştirak etməyə çalışacaq. Amma qeyd etməliyəm ki, artıq NATO Amerikanın kifayət qədər nəzarətindən çıxıb və NATO müttəfiqləri ilə gərgin münasibətdədir. Xatırladaq ki, NATO-nun ən böyük güclərindən biri olan Fransa prezidenti NATO

haqqında "beyin ölümü keçirir" ifadəsi işlətməmiş, "AUKUS" razılaşmasını 3 NATO müttəfiqinin Fransaya qarşı xəyanəti kimi qiymətləndirmişdi. Eyni zamanda, NATO-nun ikinci ən böyük hərbi gücü olan Türkiyə ilə ABŞ arasında kifayət qədər münasibətlər gərgindir və bu gün Türkiyənin üzlaşdiyi iqtisadi gərginliklərin arxasında açıq şəkildə Amerikanın dayandığı da artıq ifadə olunmaqdadır. Bu mənada ABŞ müharibəyə başlayarsa, klassik NATO müttəfiqlərindən də dəstək görməyəcək".

A.Əliyev vurğulayıb ki, həmçinin, ABŞ artıq demokratik dəyərlər daşıyıcısı, müxtəlif təzyiqlərə məruz qalan, haqlının tərəfində dayanan dünya gücü statusunu artıq çoxdan itirib və artıq populist bir dövlətə çevrilməkdədir: "Bu fikrimi bir neçə misal çəkməklə təsdiqləyə bilərəm. 2008-ci ildə Gürcüstanı Rusiyaya qarşı addımlara təhrik edib, zərurət yarandıqda isə müdaxilə etməyib kənara çəkilməklə Gürcüstanı meydana Rusiya ilə tək qoyan məhz, Amerika idi. 2014-cü ildə Ukraynanı eynilə Rusiya ilə münasibətləri gərginləşdirməyə təhrik edib və yenə də ehtiyac olduğu zaman Ukraynanı Rusiya ilə baş-başa qoyan məhz, Amerika və onun müttəfiqləri idi. Bu gün də eynilə Ukraynanı yenidən Rusiya ilə gərgin münasibətlərə təhrik edən yenə də ABŞ və onun müttəfiqləridir. Amma münasibətlər kritik həddə çatanda Amerikanın zəruri addımlar atması zərurəti yarananda yenə də ABŞ ortaya deyil. ABŞ

prezidenti Rusiya prezidenti ilə telefon danışıqlarından da məlum oldu ki, Amerika Rusiyaya qarşı Ukrayna məsələsində iqtisadi sanksiyalarla daha irəli getmək istəmir. Bu mənada artıq dünya dövlətlərində Amerikaya qarşı inamsızlıq mövcuddur. Ona görə də ABŞ-in Çinə qarşı hərbi müdaxiləsi hazırda mümkündür deyil. Digər tərəfdən ABŞ ordusu bu gün say və hazırlıq baxımından kifayət qədər geri qalır. Son illər İraqda, Əfqanıstanda, Suriyada baş verən hadisələr fonunda ABŞ ordusunun aldığı ciddi zərbələr, ABŞ cəmiyyətinin başqa ərazilərdə lazımsız yerə kütləvi itkilərə psixoloji cəhətdən hazır olmaması deməyə imkan verir ki, ABŞ belə bir müharibəyə hazır deyil. Bütün bunlar rəqibə təzyiqli etmək üçün biləli xarakterli gedişlərdir. Bunu həm ABŞ-da, həm Çində kifayət qədər dərk edirlər. Eyni zamanda ABŞ-da həm də onu yaxşı dərk edirlər ki, Çin Əfqanıstan və Suriya peşmərgələri deyil. Çin ordusu kifayət qədər nizamlı və hazırlıqlı bir ordudur. ABŞ analitikləri də bu cür müharibədə məğlubiyyətlə çıxacağılarını yaxşı dərk edirlər. Ona görə bu istiqamətdə ciddi addımların atılacağını və yaxın illər ərzində münasibətlərin münaqişəyə qədər gedib çatacağını düşünürəm".

Aysel Məmmədova

Fransa prezidenti Emmanuel Makron Brüsseldə keçirilən "Şərqi Tərəfdaşlığı" sammiti çərçivəsində Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla videogörüşünü müşayiət edərkən, özünün "Twitter" səhifəsində Ermənistanla dəstək olacağını qeyd edib. Fransa prezidenti "Biz erməniləri heç vaxt tərək etməyəcəyik. Biz həmişə davamlı sülhün bərqərar olması üçün həll yolları axtaracağıq. Mən qarşından gələn bayramları sülh və humanitar sahədə nailiyyətlər dövrünə çevirməyə çağırıram"- yazıb.

Ancaq dekabrın 16-na keçən gecə isə Makronun vasitəçiliyi ilə Brüsseldə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında daha bir görüş baş tutub. Fransa Prezidenti Emmanuel Makron feysbukdakı hesabında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşü ilə bağlı paylaşım edib. Qeyd edək ki, hətta o, Azərbaycan dilində status yazıb:

"Biz davamlı sülh üçün həll yolları tapmalıyıq. Dünyə axşam Prezident Əliyevlə, sonra da baş nazir Paşinyanla birgə irəlilədik", - paylaşımında bildirilib. Bu yerdə qalırın nə deyəsən. Göründüyü kimi, bir-birindən absurd olan fikirlər və yaxud Makronun absurd bəyanatları. Makron çıxışlarında dəfələrlə vurğulayıb ki, "Azərbaycan qoşunları Ermənistan ərazisini tərk etməlidir və tərəflər tutduqları mövqelərə qayıtmalıdır", deyən Makron bildirib ki, "mən həmçinin bütün əsirlərin azad edilməsi, humanitar təşkilatların regiona çıxışına qoyulan məhdudiyyətlərin götürülməsi zərurəti və mü-

Terrorçulara qucaq açan Makron

Yaxud dəyişməyən xislət, yoxsa saxta populizm?

rekəb minalanmış zonalər məsələsi haqqında düşünürəm". Bir-birindən absurd olan bu cümlələri oxuyarkən Fransa liderinin "soyuq duşa" ehtiyacı olduğu hiss olunur. Onun "Azərbaycan qoşunları Ermənistan ərazisini tərk etməlidir, tərəflər tutduqları mövqelərə qayıtmalıdır" açıqlaması bu ölkənin liderinin nə qədər absurd nəzər nöqtəsinə malik olduğunu sübut edir. Çünki hazırda Üçtərəfli Bəyanatdan sonrakı vəziyyətə uyğun olaraq Azərbaycan və Ermənistan arasında demarkasiya və delimitasiya məsələlərinin həllini tapmalı olduğu halda, bizim qoşunlarımızın öz sərhədlərimiz daxilində sərhəd postlarını qurmasını Ermənistanın sərhədini pozaraq bu ölkənin ərazisinə daxil olmaq kimi qələmə verən fransız lider, faktiki olaraq, Azərbaycana qarşı dezinformasiya kampaniyası aparmaqdadır. Ermənistan Baş nazirinin və Xarici İşlər Nazirliyinin Azərbaycan hərbiçilərinin guya bu ölkənin sərhədlərini pozması haqqında qışqırıqlarının dünyanın heç bir nöqtəsində, hətta İrəvanın hərbi-siyasi müttəfiqi sayılan Rusiya və KTMT-də ciddi qarşılanmadığı və bu mövzuda adı çəkilən tərəflərin, faktiki olaraq, Ermənistanı tənqid etmələri fonunda Fransa prezidenti Makronun mövzuya qayıtması bu siyasətçinin nəinki Azərbaycana, eyni zamanda, sərhəd məsələlərinin həllində arbitr rolunda çıxış edən və Üçtərəfli Bəyanatın qarantı olan Rusiyaya qarşı demarşı kimi də başa düşmək olar.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Leyla Abdullayeva Fransa liderinin "Azərbaycan hərbiçiləri Ermənistan ərazisini tərk etməlidir" bəyanatına cavabında bir daha da qeyd edib ki, Azərbaycan hərbiçiləri öz doğma torpaqlarında xidmət göstərirlər: "Təəssüf hissi ilə qeyd etmək istərdik ki, 1997-ci ildən Fransa həmsədr qismində fəaliyyət göstərsə də Fransa tərəfindən heç zaman Ermənistan qoşun-

larının işğal altında olan Azərbaycan torpaqlarından çıxarılması əlaqədar çağırış

edilməmişdir. Baxmayaraq ki, bu BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinin tələbi idi".

Azərbaycan XİN Makronu fakt qarşısında qoyaraq dönüb öz davranışlarına baxmağı məsləhət görür. 30 ilə yaxın vaxt ərzində Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğal edildiyi, erməni hərbiçilər minlərlə kv/km ərazidə qeyri-qanuni fəaliyyətlə məşğul olduğu zaman ağzına su alan Paris indi heç bir sərhəd pozuntusu olmadığı halda az qala hər həftə Bakıya qarşı güllünc bəyanatlar səsləndirir. Bu erköyün və dünyada reytingi ayaqlar altında olan, Fransa tarixində xalq qarşısında legitimliyi ən aşağı həddə sayılan Makron bugünkü Ermənistan torpaqlarının tarixi Azərbaycan torpaqları üzərində qurulduğunu da unutmamalıdır və burununu bu məsələyə soxmamalıdır. Və 44 günlük Vətən Müharibəsinin Ermənistan qoşunları Azərbaycan ərazisindən çıxarılıb, işğala son qoyuldu. Və beləcə, "Dağlıq Qarabağ münacişəsi" ifadəsi tarixə qovuşduğu halda bu gün Fransa "Dağlıq Qarabağ münacişəsi"ni yenidən gündəmə getirmək istəyi Ermənistanın sərəsəm ritorikasını dəstəkləməkdən başqa bir şey deyil.

Azərbaycan Prezidenti: "Azərbaycan ərazisində Dağlıq Qarabağ adlı ərazi vahidi yoxdur. Ümumiyyətlə, bu söz, ifadə işlədilməməlidir"

Fransa "Dağlıq Qarabağ münacişəsi həll olunmayıb" deyirsə, buyursun, zəhmət deyilsə, rəsmi Bakıya anlatsın ki, problem necə həll olunmalıdır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev sözügedən məsələ ilə bağlı deyib: "Əgər dırnaqarası Dağlıq Qarabağın statusundan söhbət gedirsə, mən demişəm, Azərbaycan ərazisində Dağlıq Qarabağ adlı ərazi vahidi yoxdur. Ümumiyyətlə, bu söz, ifadə işlədilməməlidir. Dağlıq Qarabağ yoxdur, Qara-

bağ var. İyulun 7-də imzaladığım Fərman əsasında Qarabağ iqtisadi zonası yaradıldı, vəssalam. Bütün Qarabağa aid olan rayonlar orada birləşib. Şərqi Zəngəzur iqtisadi zonası yaradılıb. İndi Ermənistan bu məsələ ilə bağlı istərikə qapılırlar. Buna ehtiyac yoxdur, Şərqi Zəngəzur bizim tarixi torpağımızdır, Qərbi Zəngəzur bizim tarixi torpağımızdır. Biz tarixi unuda bilmərik, kiminsə siyasi maraqlarının girovuna çevirə bilmərik. Gəlsinlər, açsınlar tarixi sənədləri, xəritələri, baxsınlar, sovet hökuməti Zəngəzuru nə vaxt Azərbaycandan qoparıb Ermənistanla verib.

Bu, yaxın tarixdir - 101 il bundan əvvəl. Yəni, biz deyək ki, bu, olmayıb? Nəyə görə? Biz həqiqəti deyirik. Bizim dedə-baba torpağımızdır: bütün Zəngəzur - Şərqi və Qərbi Zəngəzur. İndi Ermənistan deyirlər ki, İlham Əliyev ərazi iddiası ilə çıxış edir. Əgər Şərqi Zəngəzur varsa, deməli Qərbi Zəngəzur da var. Bəli, Qərbi Zəngəzur bizim dedə-baba torpağımızdır. Demişəm ki, biz oraya qayıtmalıyıq. Bunu hələ on il bundan əvvəl demişəm. Mənim çıxışlarım hamısı mətbuatda var. Demişəm ki, bizim dedə-baba torpağımızdır, biz oraya qayıtmalıyıq və qayıdırıq. Heç kim bizi dayandıra bilməz. Mütləq qayıdaca-

ğır, çünki bunun başqa yolu yoxdur". Bəli, 44 yaşlı Emmanuel Makron Fransanın ən ziddiyyətli prezidentlərindən biri, bəlkə də ən birincisidir. Fransız siyasətçilər Makron haqqında belə deyirlər: "O, hamı ilə dostdur, amma heç kimin dostu deyil". İngilis siyasətçilərinin də gəlidiyi qənaət budur: "Makron erməniləri müdafiə etməyə məhkum və məcburdur, onu qorxudan əsas məsələ isə odur ki, prezident kimi birtərəfli mövqeyi sonda Fransanın ATƏT-in Minsk qrupundakı həmsədrlikdən uzaqlaşdırılması, regionda təsir imkanlarının hədsiz şəkildə azalması ilə nəticələne bilər".

Fransız siyasətçilər hesab edirlər ki, "Makronun Qarabağ məsələsindəki hazırkı mövqeyi onun ənənəvi və axına qarşı getmə instinkti (psixoloji durumu) və Fransanın maliyyə sistemindəki erməni dostlarının olması ilə bağlıdır". Türkiyəli ekspertlər düşünür ki, Makron kiçik hərəkətlərdən özünə böyük düşmənlər qazana bilmək "qabiliyyətinə" malikdir. Türkiyə prezidenti Erdoğanın beynəlxalq tədbirdə şəkil çəkdiyi zaman Makronun zorla özünü sərəsəmə salmaq üçün hazırladığı əlinin havada qalması onu afekt vəziyyətinə sala biləcək qədər "təhlükəli" haldır. Çünki Makron dövləti yox, öz hüquqlarını və oliqarxiyanın mövqeyini qoruyur. Elə sonda Makronun dediyi fikir bir daha onun xislətini göstərir: "Biz heç vaxt erməniləri tək qoymayacağıq. Həmişə davamlı sülh üçün həll yolları axtaracağıq. Qarşından gələn bayramların sülh və humanitar sahədə nailiyyətlər dövrünə çevrilməsinə çağırıram".

Bəli, bu, Makronun sifəti və xislətidir. Makronun və onun kimi ikili standartlardan çıxış edən qərəzli Qərb liderlərinin yarıtmaz mövqeyi Azərbaycanı haqq işindən yayındıra bilməyəcək. Buna əmin ola bilərsiniz!

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Erməni ombudsmanı Tatoyanın "kitabı bağlanır"

Onu Nikol Paşinyanın sorosçu hüquqşünası Kristina Qriqoryan əvəzləyəcək

Ermənistan ombudsmanı Arman Tatoyan öz təsdiqini tapmayan bir sıra olaylarla bağlı davamlı şəkildə Azərbaycanı Avropa və s. Beynəlxalq məhkəmələrinə, insan hüquqları təşkilatlarına şikayət edən, nəticədə şikayətlərində dəlillər tapılmadıqdan sonra rədd edilən şəxs kimi daha çox tanınmaqdadır.

İstər 44 günlük Qarabağ müharibəsi zamanı, istərsə də sonrakı proseslər dövründə ölkəmizə qarşı qarayaxma və şər-böhtan kampaniyaları aparmağa çalışan Tatoyan maraqlıdır ki, bu vaxta qədər beynəlxalq hüquq Azərbaycanın suveren ərazisi kimi tanıdığı Qarabağda qanunsuz məskunlaşdırılan və xarici ölkələrdən gətirilmiş ermənilər barədə bir kəlmə də olsun etiraflar etməyib və onu da etiraf etməyə cürəti çatmayıb ki, bu torpaqlardan zorla qovulan yüz minlərlə azərbaycanlıların hüquqları məhz onun təmsil olunduğu ölkənin hakimiyyətləri tərəfindən pozulub. Əslində, bu məsələdən təəccüb etmək də lazım deyil, atalar demişkən, it-itin ayağını basmaz...

"Vətəndaş sazişi" hakim partiyası zaman-zaman Tatoyanın hikkələrinə, tənbehlərinə, hətta təhdidlərinə məruz qalıb, məhkəmələrlə hədələyib

Bu günlərdə isə məlum olub ki, artıq hay-şivənçi erməni ombudsmanının vaxtı tükənir və 2022-ci ilin fevral ayının sonlarında o öz postunu tərk etməli olacaq. Üstəlik, Nikol Paşinyan iqtidarının da onu yenidən seçmək marağında olması inandırıcı görünür. Çünki "Vətəndaş sazişi" hakim partiyası da zaman-zaman Tatoyanın hikkələrinə, tənbehlərinə, hətta təhdidlərinə məruz qalıb, məhkəmələrlə hədələyib. Artıq buna da son verilir.

Parlamentin insan hüquqları və ictimai məsələlər üzrə komissiyasının iclasında çıxış edən iqtidar deputatı Vladimir Vardanyan ədliyyə nazirinin müavini Kristina Qriqoryanın namizədliyini ombudsman vəzifəsinə irəli sürüb.

Kristina Qriqoryan iki ali təhsil alıb, həm hüquqşünas, həm də şərqşünasdır, 12 il müddətində, əsasən, dövlət müəssisələrində və parlament administrasiyasında çalışıb

SİA-nın məlumatına görə, bununla bağlı armenianreport saytı yazır ki, 1981-ci ildə anadan olan Kristina Qriqoryanın iki ali təhsili var - o, həm hüquq işini, həm də şərqşünaslığı bitirib, 12 il müddətində, əsasən, dövlət müəssisələrində və parlament administrasiyasında çalışıb.

Bu arada daha bir fakt belli olub ki, əsasən, Soros fondunun yaratdığı təşkilatlara çalışan və adıçəkilən fond tərəfindən hakimiyyətə gətirilən Nikol Paşinyan iqtidarının təmsilçisi Kristina Qriqoryan ABŞ-ın USAID - beynəlxalq inkişaf fondunun "Ermənistanın parlament institutunun inkişaf imkanları" proqramında işləyib.

Beləliklə, Arman Tatoyanın necə deyirlər, "kitabı bağlanır" və çox yəqin ki, bununla baş nazir Nikol Paşinyan siyasi səhnədə daha bir düşməni qazanmaq üzrədir.

Rövşən RƏSULOVA

ANALİTİK

Görünür, radikal müxalifətin, xüsusilə AXCP-nin pulqabısı boşalıb və bundan məlumatlı olan Qərbin məlum dairələri dərhal Azərbaycana qarşı təzyiqlər vasitələrini işə salmaqdan ötrü əllərinə düşən girəvədən maksimum istifadə etmək qərarına gəliblər. Yoxsa ki, 2018-ci ildə qeyri-qanuni sahibkarlıqla məşğul olmasına, gəlirlərini dövlətdən gizlətməsinə və 2016-cı ildən başlayaraq qanunsuz yollarla əldə etdiyi qazancının 30 min ABŞ dollarını Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçməmiş AXCP-yə göndərdiyinə görə həbs olunan və sonrakı müddətdə ümumiyyətlə unudulan Saleh Rüstəmov birdən-birə haradan yada düşdü ki? Yaxud, üstəlik həbsindən bir neçə il sonra (!) "Saleh bəyə azadlıq" bağıraraq Bakı şəhərinin mərkəzində siyasi artistizm nümayiş etdirməyə nə gərək var idi? Yəni buradan açıq-aydın görünür ki, bu məsələ bilavasitə (!) Qərbin anti-Azərbaycan dairələrinin birbaşa sifarişi, planı əsasında yenidən gündəmə gətirilməyə cəhd edilib.

də isə sarı jurnalist jiletləri olan, ancaq fəaliyyətlərində bir qram da olsun jurnalistikaya aid olmayan ayrı-ayrı fərdlərin saxlanılan şəxslərdən adları və soyadlarını soruşmaları da diqqət çəkir və maraqlıdır.

Niyəsini isə aşkar etmək çətin deyil: saxlanılanları əsla Saleh Rüstəmovun taleyi, yaxud AXCP-nin, Müsavatın siyasi mövqeləri maraqlandırmır, onları maraqlandıran əsas məsələ onların şəxsiyyəti və video

yoxdur", deyərək Aqil Qeybullayev bildirib.

O, həmçinin qeyd edib ki, proseslər onun şahidliyi ilə baş verir.

"Bütün proses mənim iş-tirə-

Hələ də gəncləri öz toruna salıb on-

ətrafında qurduğu sirk tamaşasında saxlanılanların adlarının və soyadlarının çəkilməli olması tapşırığını verib.

Əli Kərimli və Avropanın potensial "siyasi mühacirləri"

Yeri gəlmişkən, Saleh Rüstəmovun aclıq keçirməsi də radikal müxalifətin aldığı sifarişin tərkib hissəsi kimi qiymətləndirilə bilər. Daha dəqiq desək, bu da Avropanın belli dairələrinin planlarına daxil edilmiş məsələdir ki, məhz bundan sonra etiraz aksiyalarına start verilsin, qaragüruh qruplar da ən çox sevdikləri məşğuliyyətlərini - şəhərin küçələrində qışqır-bağır tamaşalarını nümayiş etdirdinsinlər. AXCP və Müsavat təmsilçiləri nəyi bacarmasalar da, bu işi etiraf edək ki, yaxşı bacarırlar...

Aqil Qeybullayev: "Saleh Rüstəmovun komaya düşməsi, ona gecə xüsusi yardım göstərilməsi ilə bağlı xəbərlər tam yanlışdır və əsası yoxdur"

Bu arada onu da xatırlatmaq olar ki, guya Saleh Rüstəmovun "komaya" düşməsi ətrafındakı hay-haraylar da anlaşıq keçən ucuz teatr tamaşasının bir parçasıdır. Bunu isə məhz müxalif mövqeyi ilə seçilən, peşəcə həkim olan Aqil Qeybullayevın mətbuata verdiyi açıqlamasından da

çəkilmək, sonradan isə onları əl-ərlərində "əsas" tutaraq partiya sədrlərindən müəmmalı qaydada alaçaqları partibilet və arayışların üzərinə əlavə etmək, sonunda isə üz tutduqları Avropa, Qərb ölkələrində "ölkəsində təzyiqlərə uğramış əzabkeş, məzlum, yazıq siyasi mühacir" statusuna yiyələnmək. Bax, budur onların əsas kirli məqsədləri!

Azadlığa çıxdıqdan sonra isə Saleh Rüstəmov da digərləri kimi çoxdan Əli Kərimlinin "dəftərindən" silinəcək

Əli Kərimli və s. kimi bənzər siyasi manipulyantlar və spekuliyantlar, eləcə də onilliklər boyunca sədət kürsüsündən ikielli yaşılanmış isə "bir güllə ilə iki dovşan vurmaq" həvəsindədirlər - bir tərəfdən Qərbin sifarişlərini icra etməklə qaz vurub-qazan doludurmaq, o biri tərəfdən isə saxta "siyasi mühacir" arayışlarını sataraq ikitərəfli qazanlar əldə etmək.

Yoxsa, Saleh Rüstəmovun taleyi onların nəyinə gərəkdir ki? Zamanında Əli Kərimlinin gödə-

Yaxud, icazəsiz etiraz aksiyalarında saxlanılanlar ad və soyadlarını niyə xüsusi olaraq çəkirlər?

İlham Əliyevin həyatlarını zəhərləyən AXCP sədri Əli Kərimli bu dəfə Saleh Rüstəmovun ətrafında sirk tamaşası qurur

İndi isə gəlin Saleh Rüstəmovun adı ətrafında şəhərin küçələrində bar-bar bağıraraq həm də sabitliyi pozmağa cəhd edənlərin maraqlarına toxunaq.

Sırr deyil ki, artıq uzun müddətdir həm AXCP, həm də Müsavat kimi təşkilatlar siyasi mühacir biznesində ittiham olunur, onların kirli əməllərini ifşa edən çoxsaylı sənədlər, sübutlar bu gün də internet media məkanında mövcuddur.

Lakin danılmaz faktları belə həyasızcasına inkar edən Əli Kərimli və s. tipli radikal müxalifətin qondarma liderləri görünür, öz əməllərindən əl çəkmək fikrində deyillər. Xüsusilə, hələ də gəncləri öz toruna salıb onların həyatlarını zəhərləyən AXCP sədri Əli Kərimli bu dəfə Saleh Rüstəmovun

Hərəsinin əlində bir smartfon, ya da kamera, əyinlərində isə sarı jurnalist jiletləri olan "jurnalistlərin" saxlanılan şəxslərdən adları və soyadlarını soruşmaları da diqqət çəkir

Burada hərəsinin əlində bir smartfon, ya da kamera, əyinlərin-

nini doldurması üçün 30 min dollarını xərcləyib, indi isə lazımsız bir fiqura çevrilib. İndi isə, sadəcə, adından sui-istifadə edilən "pulkəsən maşın" rolunu oynayır. Azadlığa çıxdıqdan sonra isə Saleh Rüstəmov da digərləri kimi çoxdan Əli Kərimlinin "dəftərindən" silinəcək.

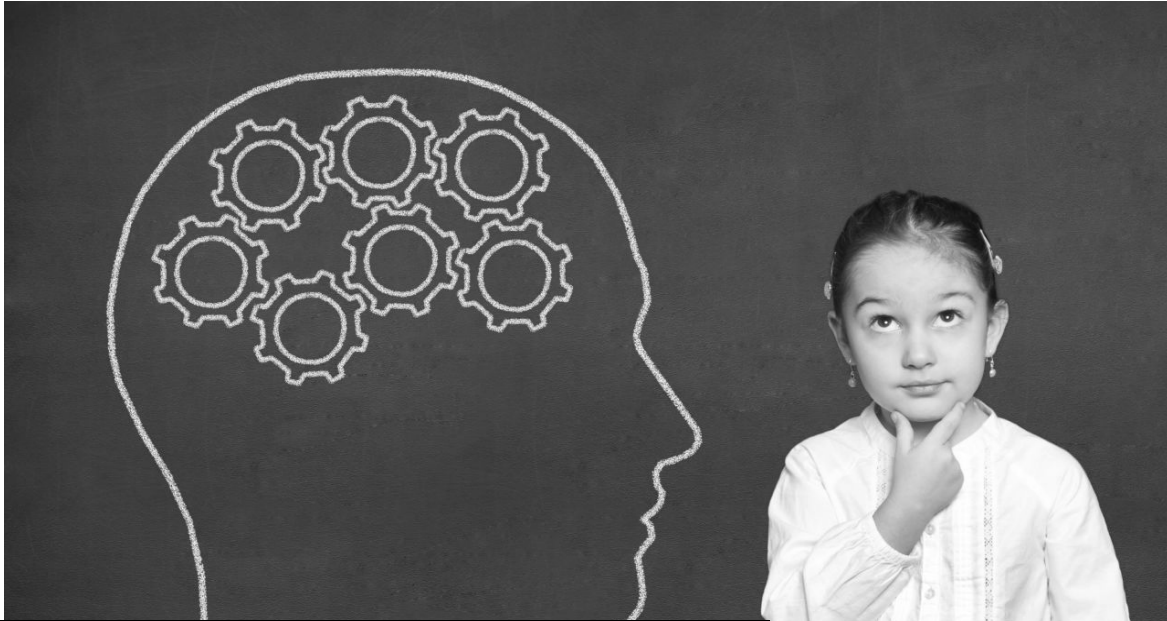
anlamaq çətinlik yaratmır.

"Saleh Rüstəmovun komaya düşməsi, ona gecə xüsusi yardım göstərilməsi ilə bağlı xəbərlər tam yanlışdır və əsası yoxdur. Onun səhhəti Ədliyyə Nazirliyinin Tibb İdarəsinin həkimlərinin və mənim nəzarətim altındadır. Saleh bəylə dövlət qurumlarının separat sövdələşməsi və ona nəyinə vəd edilməsi ilə bağlı fikirlərin də heç bir əsası

kımla baş verib. İlk addım atılıb, aclıq dayandırılıb, qarşıda Saleh bəyin səhhətinin bərpası məsələsi durur. Dövlətin ədalətinə ümidlə deyərək bilərəm ki, lütfən hadisələri qabaqlamayaq".

Göründüyü kimi, artıq müxalif mövqeli həkim Aqil Qeybullayev da radikal qrupların süni səs-küyü, hay-haraylar salmalarının hədəfə alır, onları belə çirkin əməllərə yol verməməyə çağırır.

Rövşən RƏSULOĞ

"Uşaqlarınızı tərbiyə etməyə çalışmayın, onsuz da sizə oxşayacaqlar, özünüzü tərbiyə edin..."

Ekspertlər uşaq tərbiyəsinin əsas məqamları haqda "Səs"ə danışdılar

Dövrümüzün ən çətin və həllində heç vaxt yekdil rəyə gəlinməyən bir problemi var- uşaq tərbiyəsi. Müasir dövrdə uşaqların tərbiyə edilməsi daha da çətinləşib. Çünki uşağın ətraf mühitlə əlaqəsi və ona kənardan təzyiqlər artıb. Bu da onun psixologiyasını formalaş-

sir edir.

Ekspertin dediyinə görə, tərbiyədə ilk növbədə ananın rolu böyükdür: "Birinci növbədə uşaqla ana arasında emosional ünsiyyət olur. Uşaq 1 yaşa qədər ancaq ananı tanıyır. Bu dövrdə ananın uşağa verdiyi isti emosional yaxınlıq onun normal fiziki və mənəvi inşafında, tərbiyəsinə mühüm yer tutur. Sonrakı dövrlərdə isə ailə üzvlərinin hər birinin uşağın tərbiyəsin-

korlayır" demək düzgün deyil: "Sadəcə, böyük nəsilə cavan nəslin uşaq tərbiyəsinə fikirləri müxtəlif olur və bu müxtəliflik uşağın kimin düzgün olduğunu seçməsi üçün çətinlik yaradır. Amma elə nənə-babalarımız var ki, uşaq onlarda çox gözəl tərbiyə alır, milli folklorumuzu öyrənir, qədim nağılları dinləyir, müasir anaların bilmədiyi laylaları eşidir".

Ekspert deyir ki, bəzi hallarda nənə və baba nəvələrini çox sevdiyindən onlara əlinə keçən hər şeyi

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

maq lazımdır. Daha sonra onun xoşladığı və ya adət etdiyi gündəlik məşğuliyyətlərdən hansısa bir müddətə məhrum etmək lazımdır".

Ekspertin sözlərinə görə, valideyn öz sözünün üstündə durmalıdır: "Yəni, demək olmaz ki, sən daha multfilmə baxmayacaqsan. Çünki buna daimi əməl olunması mümkün deyil. Konkret cəzalandırma müddəti ərzində filmə baxmasına izin verməmək ən obyektiv cəza hesab oluna bilər. Valideynin öz sözünün üstündə dura bilməsi üçün qoyulan vaxt qısa olmalıdır və mütləq həmin vaxta əməl olunmalıdır".

bu işi elə sənə filan şey alacam, uşağı gələcəkdə rüsvətsiz heç bir iş görməyəcəyinə öyrədir".

Övladınızı düzgün tərbiyə etdiyinizdən əminsizmi?

Uşaq tərbiyəsinin ən çox müzakirə ediləni bir cəmiyyətdə yaşayırıq və bu sahədəki çatışmazlıqlar özünü ailədə, uşaqların tərbiyəsinə də büruzə verir. Belə ki, bəzi valideynlər uşağın cinsinə görə tərbiyə metodlarının tətbiq edilməsinin tərəfdarıdır. Uşağın cinsinə görə münasibət və tərbiyə metodları müxtəlifdir. Oğlan uşağını daha

Ovladınızı düzgün tərbiyə etdiyinizdən əminsizmi?

dırır. Bu, multfilmlər vasitəsilə də olur, həyətdəki dostları vasitəsilə də, ailə üzvləri və yaxın qohumları vasitəsilə də. Xüsusən də, indi az yaşlı uşaqlara smartfonların alınması və orada nə ilə məşğul olduğuna nəzarət edilməməsi çox ciddi problemlər yaradır. Bu, hətta uşaq intiharlarınadək gətirib çıxarır. Mütəxəssislər uşaqlara, ümumiyyətlə, 16 yaşadək smartfon alınmamasını məsləhət görür, yalnız çox vacib olarsa 12-13 yaşından sonra adı telefon adına biləcəyini deyirlər. Çünki, smartfonlar uşaqların tək tərbiyəsinə, psixologiyasına yox, həm də fiziki sağlamlığına ciddi zərbələr vurur. Lakin indiki valideynlər bu məsləhətləri qulaqardına vurular və bir çoxu da bunun cəzasını çəkir.

Tərbiyəyə nə vaxtdan başlanmalıdır?

Bəzən uşağın tərbiyəsinə doğulan kimi, bəzən 5 yaşından, bəzən də 11-12 yaşından sonra başlamasının doğru olduğunu deyirlər. El arasında "uşaq hökmü, şah hökmü" adlı bir məsələ də var. İndi bütün valideynləri bir sual maraqlandırır: Uşaq tərbiyəsi neçə yaşından başlamalıdır və müasir dövrdə onu necə tərbiyə etməliyik? Psixoloq Arzu Qarayev deyir ki, uşağın tərbiyəsi hansısa yaşdan yox, artıq uşaq ana bətnində olan dövrdən başlamalıdır. Mütəxəssis bildirir ki, hamiləlik zamanı ananın yediyi qida uşağa təsir göstərdiyi kimi, ananın kecirtdiyi emosional hallar, uşaqla danışması, oxuduğu kitablar, qulaq asdığı musiqi də uşaqa eyni tərzdə təs-

də rolu böyükdür. Uşaq valideynlərin bir-birinə qarşı və ya onların başqalarına qarşı münasibətindən örnək götürür və tərbiyə alır. Məşhur deyimdəki kimi- Uşaqlarınızı tərbiyə etməyə çalışmayın, onsuz da sizə oxşayacaqlar, özünüzü tərbiyə edin. Uşaq görsə ki, valideyn kitab oxuyur, faydalı işlər görür, onun da o işlərə meylli olacaq, əksini görsə elə də formalaşacaq".

Nənə-baba uşağın tərbiyəsinə "korlayır"?

Dövrümüzün bir çox valideyninin ortaq bir düşüncəsi var: "Uşağın tərbiyəsinə nənə-baba korlayır". Hətta sifət bu səbəbdən yay tətilini nənə və babası ilə keçirmək istəyən uşaqlara ailəsi sərt qadağalar qoyur. Valideynlər düşünür ki, nənə-baba uşağın hər istəyini yerinə yetirməklə onu erköyün və xudbin böyüdü.

Amma psixoloqun sözlərinə görə, "nənə-baba uşağın tərbiyəsinə

yedirir və nəticədə, onların sağlamlığına zərbə vururlar və ya onların hər istədiyini etməklə erköyün böyümələrinə səbəb olurlar. Lakin bu hallarda uşağı nənə babasından aralı saxlamaq yox, nənə babaya bunun uşaq üçün zərərli olacağını izah etmək lazımdır.

Uşağın cəzalandırma metodu necə olmalıdır?

Pedaqoq, orta məktəb müəllimi İbrahim Cəfərov deyir ki, bu gün cəmiyyətimizdə uşaqların cəzalandırılması metodları da ürkəkaçan deyil. Çünki elə valideyn var ki, övladına fiziki güc tətbiq edir, döyməklə tərbiyə etməyə çalışır. Ekspertin sözlərinə görə, tərbiyədə və cəzalandırma metodunda fiziki cəzalandırmadan söhbət gedə bilməz: "Uşağı hansısa pis əməlinə görə cəzalandırmazdan qabaq birinci növbədə həmin əməlin nəyə görə pis olmasını uşaq üçün aşıla-

Uşaqları rüsvətə öyrətməyin Uşaq tərbiyəsinin ən maraqlı məqamlardan biri də "rüsvət"dir. Bu rüsvət oyuncaq, şokolad, yeni paltar da ola bilər, pul da. Pedaqoq deyir ki, daha çox istəhi olmayan uşaqlara tətbiq edilən "rüsvət" sistemi əslində ona zərərdir: "Belə ki, valideyn yemək yeməyən övladına "bunu yesən yeni oyuncaq alacam" deməklə onu rüsvətə öyrədir. Əgər uşağa pis əmələ görə cəza veriksən, yaxşı əməlinə görə də mükafat verməliyik, uşaq yaxşı əməllərinə görə daha tez-tez mükafatlandırılmalıdır ki, yaxşı əməl etməyə meylli olsun və onları həvəslə etsin. Amma bu mükafat nə olmalıdır? Mükafatlandırılma birinci növbədə tərif, gözəl söz olmalıdır. Uşağın tərbiyəsinə yerində olunan tərifdən gözəl üsul yoxdur. Daha sonra xırda hədiyyələr, gəzinti və s. ola bilər. Uşağın yaxşı əməllərinə görə xırda mükafatlar etmək olar, amma valideyn uşağa birbaşa deyirsə ki,

möhkəm, dözümlü, işə davamlı böyüməsində səy göstərilir. Qız uşağının isə zəif məxluq olduğu nəzərə alınır və daha incə tərbiyə olunur. Mentalitetimizin xüsusiyyətləri tərbiyədə özünü göstərir.

Sonda söhbətləşdiyimiz ekspertlərdən uşağın düzgün tərbiyə üçün əsas şərtlər barədə qızıl məsləhətlər istədik. Bu da həmin məsləhətlərdən ibarət kiçik siyahımız:

- * Tərbiyədə əsas rol ailədə mehribanlıqdır.
- * Ata, ana, nənə, babanın tərbiyə zamanı sözləri bir olmalıdır.
- * Ailə üzvlərindən biri uşağa hansısa bir şeyə qadağa qoyan zaman digər üzvlər də bunda dəstək olmalıdır.
- * Uşaq qadağalarının nə səbəbdən qoyulduğunu başa düşməlidir.
- * Sadəcə "olmaz" deyib üstündən keçmək olmaz.
- * Uşağa nəvaziş, isti münasibət göstərməkdən çəkinməyin.
- * Düşünməyin ki, çox nəvaziş uşağı "qudurda" bilər.
- * Uşaq ailədən nə qədər artıq dəstək, tərif, nəvaziş görsə, daha çox özündən əmin olar və həmin dəstəyi qıraqda axtarmaz.
- * Uşağa daim müsbət şeylər təbliğ edilməli, onun müsbət ruhlu multfilmərə baxması, müsbət mövzulu nağıllara qulaq asması təmin edilməlidir.
- * Uşağı nəzarətsiz buraxmaq olmaz və onun bütün hərəkətlərini izləyib, səhvlərini başa salmaq lazımdır.

Lalə Mehralı

bunu bacaran yeganə İngiltərə klubudur

"Liverpool" tarixi nailiyyətə imza atıb. Qol.az "Opta Joe"yə istinadən xəbər verir ki, son olaraq İngiltərə Premyer Liqasının 17-ci turunda "Nyukasl"ı 3:1 hesabı ilə məğlub edən Mersisayd təmsilçisi ölkə çempionatı tarixində 2 min qələbə qazanan ilk klub olub.

Xatırladaq ki, Premyer Liqada ən çox qələbə qazanan digər komandalar "Arsenal" (1926) və "Everton"dur (1872).

«SƏS» QƏZETİNƏ ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR AŞAĞIDAKI YAYIM ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseyinov – 0124349301, 0505357898
8. Kaspi Mətbuat Yayım – 0125106196, 0502685868
9. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

İnsanlar niyə sosial mediadan asılıdır?

"Sosial media günümüzün reallığıdır. Artıq ondan qurtuluş yoxdur". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında media eksperti Azər Həsərat bildirib.

də var. Məsələn, operativ şəkildə informasiya əldə etmək olur, eyni zamanda əylənmək olur. Mənfəi tərəfi isə odur ki, buradan istənilən insanlar istifadə edə bilər. Təbii olaraq hər kəs də sosial me-

Onun sözlərinə görə, üstəlik də təsəvvüflə qeyd etməliyik ki, bu, insanlar arasında asılılığa çevrilib: "Əslində isə bu asılılıq da təsadüfi deyil. Çünki insanlar bir qayda olaraq informasiya, əyləncə axtarırlar. Xüsusilə boş vaxtı bol olanlar başlarını qatmaq üçün nəyə ehtiyac duyurlar. Nəticə olaraq isə özlərini təbii ki, sosial medianın içində tapırlar. Sosial media olmadıqda isə əksəriyyət həmin boş vaxtı dəyərləndirib məsəl üçün roman oxuyardı, cürbəcür ədəbiyyatla maraqlanardı. Amma indi sosial media var deyə, o ədəbiyyat, o romanlar və s. arxa plana keçib. İnsanlar daha tez informasiya əldə etmək, bir-birləri ilə tez bir zamanda əlaqə yaratmaq və fikir mübadiləsi aparmağa çalışırlar. Bunun üçün də yenə də müraciət etdikləri ilk yer sosial media olur. Düzdür müsbət tərəfləri

diadan düzgün məqsədlər üçün istifadə etmir. Kimin ürəyi hansı formada, necə istəyirsə fikirlərini də o formada bildirir. Bu isə bəzən qeyri-etik ifadələrlə rastlaşmağımıza səbəb olur. Ona görə də sosial mediadan peşəkar istifadəyə üstünlük vermək lazımdır".

Ekspert sözlərinə davam edərək bildirib ki, təsadüfi, yanlış paylaşım edən insanlarla isə dostluq dayandırılmalıdır: "Bu cür insanlardan uzaq durmaq və bizdən istifadə etməklərinin qarşısını almağa çalışmalıyıq. Bu bir çıxış yoludur. "Amma ümumilikdə qurtuluş varmı?" Bu çox çətin sualdır. Hər halda düşünürəm ki, insanların sosial medianın o qədər də ciddi bir vasitə olmadığını ağıllarında saxlamalıdır".

Səbinə Hüseyinli

Azərbaycanda övladlığa götürmə qaydası dəyişir

Azərbaycanda övladlığa götürmə qaydasına dəyişiklik təklif edilir. SİA-nın məlumatına görə, bununla bağlı Ailə Məcəlləsinə dəyişiklik olunur.

Dəyişikliklə Məcəllənin 118.20-ci bəndi yeni redaksiyada verilir: "Uşağın övladlığa götürülməsi barədə məhkəmənin qətnaməsi qanuni qüvvəyə mindikdən sonra həmin qətnamədən çıxarış 3 gün müddətində hakim tərəfindən gücləndirilmiş elektron imza ilə təsdiqlənərək "Elektron məhkəmə" informasiya sistemi vasitəsilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın informasiya sistemində ötürülür".

Məcəllənin hazırkı bəndi isə belədir: "Məhkəmə uşağın övladlığa götürülməsi barədə qətnamənin qüvvəyə mindiyi gündən 3 (üç) gün müddətində bu qətnamədən çıxarışı müvafiq icra hakimiyyəti orqanına göndərməyə borcludur".

Qızını gözləyən məşhur aktrisa güllələndi

42 yaşlı aktrisa Tanya Mendoza, 11 yaşlı qızının futbol akademiyasından çıxmasını gözləyərək güllələnib. SİA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, 10 il əvvəl naməlum şəxslər tərəfindən qaçırılaraq döyüldükdən sonra sərbəst buraxılan aktyor, o vaxtdan bəri ölümlə hədələnilir. Uşağını gözləyən Mendozaya dəfələrlə atəş açan şübhəli, əlbiri ilə birlikdə hadisə yerindən qaçıb.

Hadisə şahidlərinin polisə xəbər verməsindən sonra kampaşa gələn həkimlər qadının öldüyünü təyin ediblər.

Rüqəyya Orucova

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.
Şəhadətname: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 4600